Nr 48 26e jaargang

kuifje

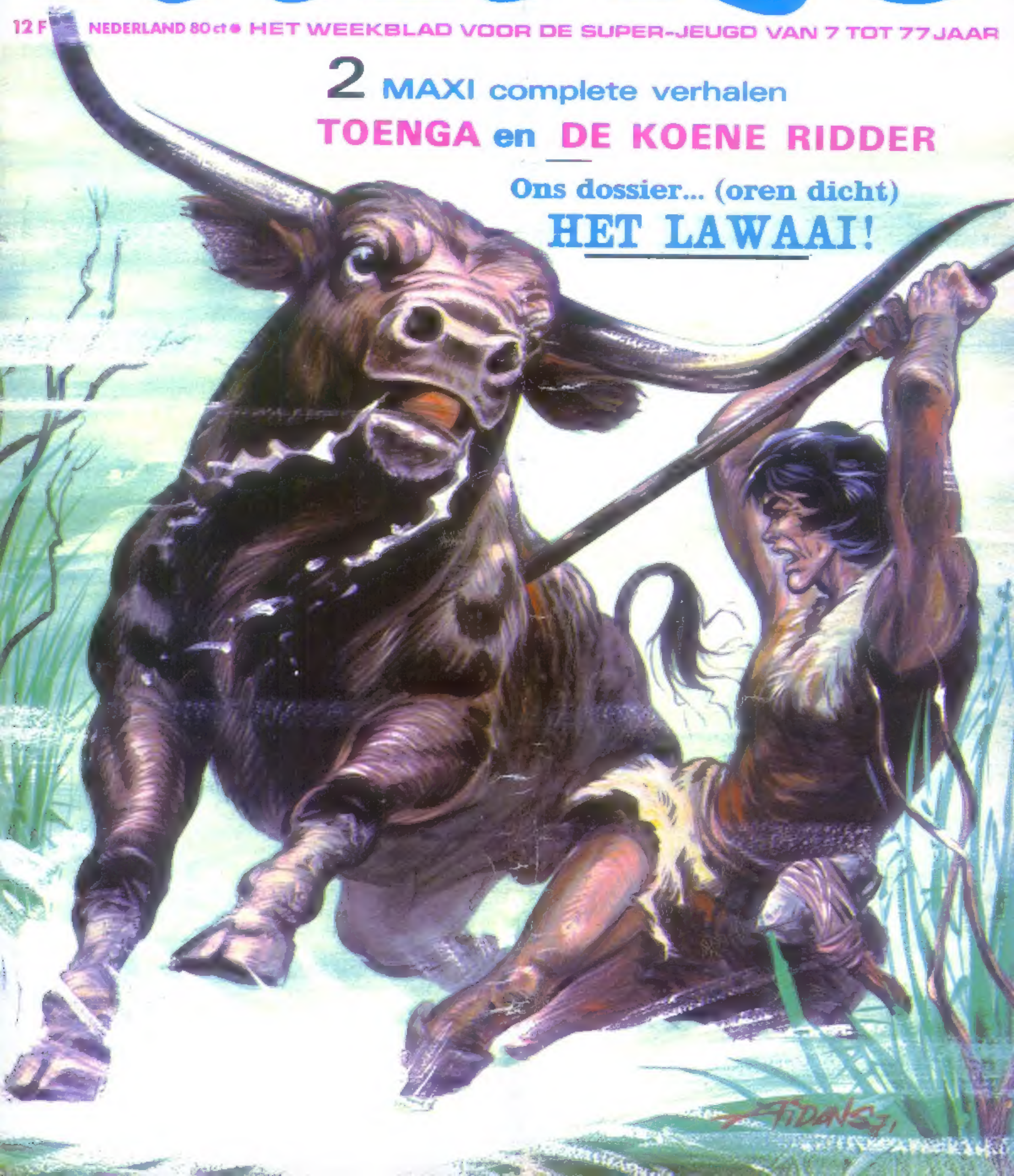
12 F NEDERLAND 80 ct • HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77 JAAR

2 MAXI complete verhalen

TOENGA en DE KOENE RIDDER

Ons dossier... (oren dicht)

HET LAWAAI!

DE TOESTAND...

Dit weekblad moet verkocht worden tegen de verplichte prijs. Het mag noch in een leesmap, noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend! Tekeningen en manuscripten — niet door ons gevraagd — worden niet teruggezonden.

30-11-71

Het weekblad « KUIFJE » Lombard Uitgaven
P.H. Spaaklaan 1-11 - 1070-Brussel. — Prk. 1909.16

Uitgever: Raymond LEBLANC, ls. Gerardlaan [illegible], 1160-Brussel.
Directeur: Guy LEBLANC.
Redactie: GREG - H. LIESSE - D. PHILIPPART
Heliodruk: N.V. PERIODICA

KUIFJE-NEDERLAND
Redactie, Advertenties en Administratie: Weekedities N.V. Postbus 10318 Amsterdam — Tel. (20) 23 46 94 — Postgiro 37.43.17

HIER KAN MEN KUIFJE KRIJGEN IN HET BUITENLAND

Frankrijk: DARGAUD S.A., 12 r. Blaise Pascal, 92 - Neuilly s/S.
Zwitserland: INTERPRESS S.A., 16 r. Beausejour, 1,000 Lausanne
Canada: LES MESSAGERIES, 8320 de Lorraine, Anjou 437. Québec.

ABONNEMENTEN	België	Nederland	Buitenland
3 maanden	160 F	f 8,35	190 BF
6 maanden	300 F		360 BF
1 jaar	590 F	f 33,40	700 BF
2 jaar	1.150 F		1.370 BF

* **Advertenties voor België: Tel. 02/22.56.00**
Advertenties voor Nederland: KUIFJE-NEDERLAND.

TON en TINNEKE

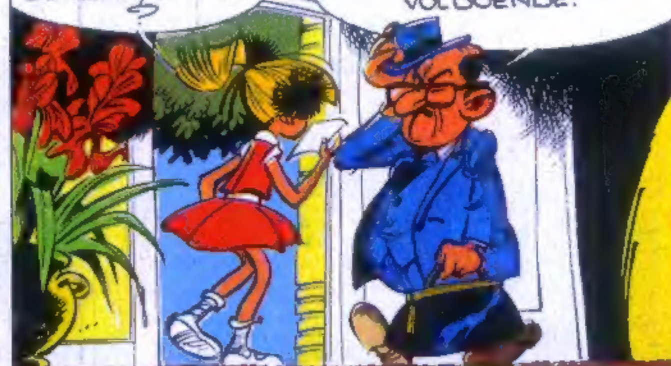

MITTEÏ
GODARD

BLAKE & MORTIMER

E.P. JACOBS

DIE LICHTEN DAARGINDS... IS DAT OTSOE ?

NEE, OTSOE LIGT ACHTER ONS... DAT MOET YOKAISJI OF KAWAI ZIJN...

DE AANDACHT VAN DE JAPANNERS IS EVEN AFGELEID EN MORTIMER ONTDOET ZICH SNEL VAN ZIJN SAKÉ...

MIJN ORIËNTATIEVERMOGEN IS KENNELIJK ERG SLECHT... GEZONDHEID, HEREN !

GEZONDHEID, SENSEI !

DIE SAKÉ SMAAKT VOORTREFFELIJK... PRECIES OP DE JUISTE WIJZE VERWARMD !

DE SENSEI IS EEN KENNER !

WILT U NOG WAT ?

NEE, DANK U... ZO... ZO IS HET WEL GENOEG... IK... IK VOEL ME UITSTEKEND...

VREEMD... HET LIJKT WEL... SORRY, HEREN, IK HEB OPEENS ZO'N SLAAP...

DAT IS VOLKOMEN BEGRIJPELIJK. U HEBT EEN ERG VERMOEIENDE DAG GEHAD...

INDERDAAD... BUITENGEWOON VERMOEIEND... JA... RRR...

ZIEZO, DAT IS VOOR ELKAAR.

EN BINNEN DE GESTELDE TIJD... OVER VIER MINUTEN ZIJN WE BOVEN ISE WAN...

JOEN SEEPT METEEN HET BERICHT DOOR...

MOSJI, MOSJI ! BLAUWE TATAMI AAN RODE TATAMI - PAKJE GEREED - WACHTEN OP INSTRUCTIES - OVER !

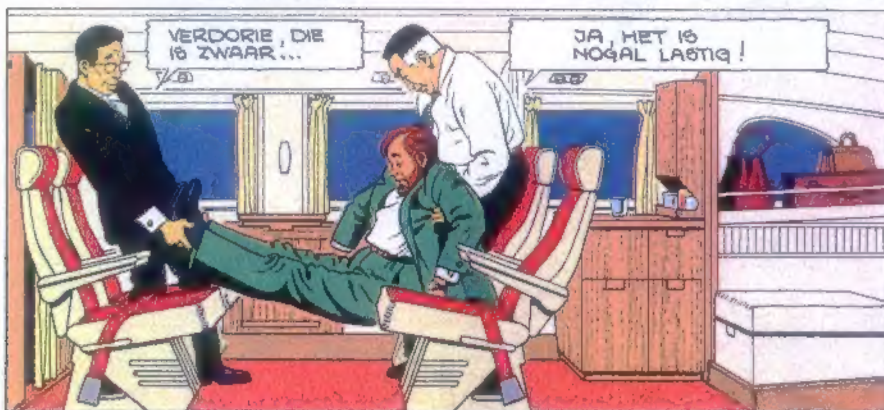
GOOI HET MAAR MAAR BENEDEN ! OVER EN SLUITEN !

AFGESPROKEN ! SLUITEN !

VOORUIT, MANNEN.

ER IS WERK AAN DE WINKEL !

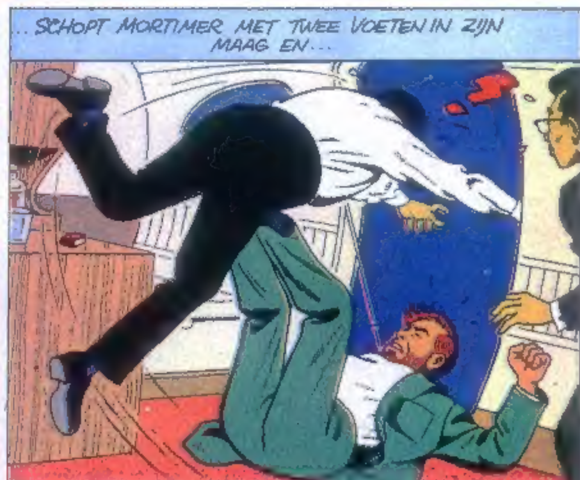
DE DRIE FORMULES VAN PROFESSOR SATO

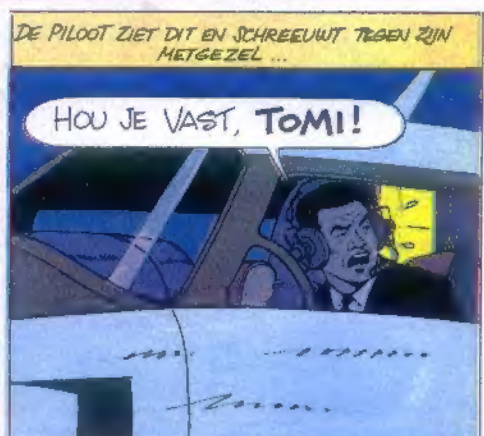

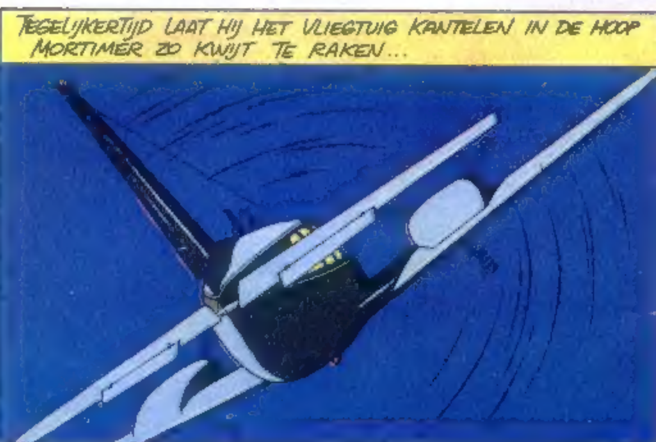

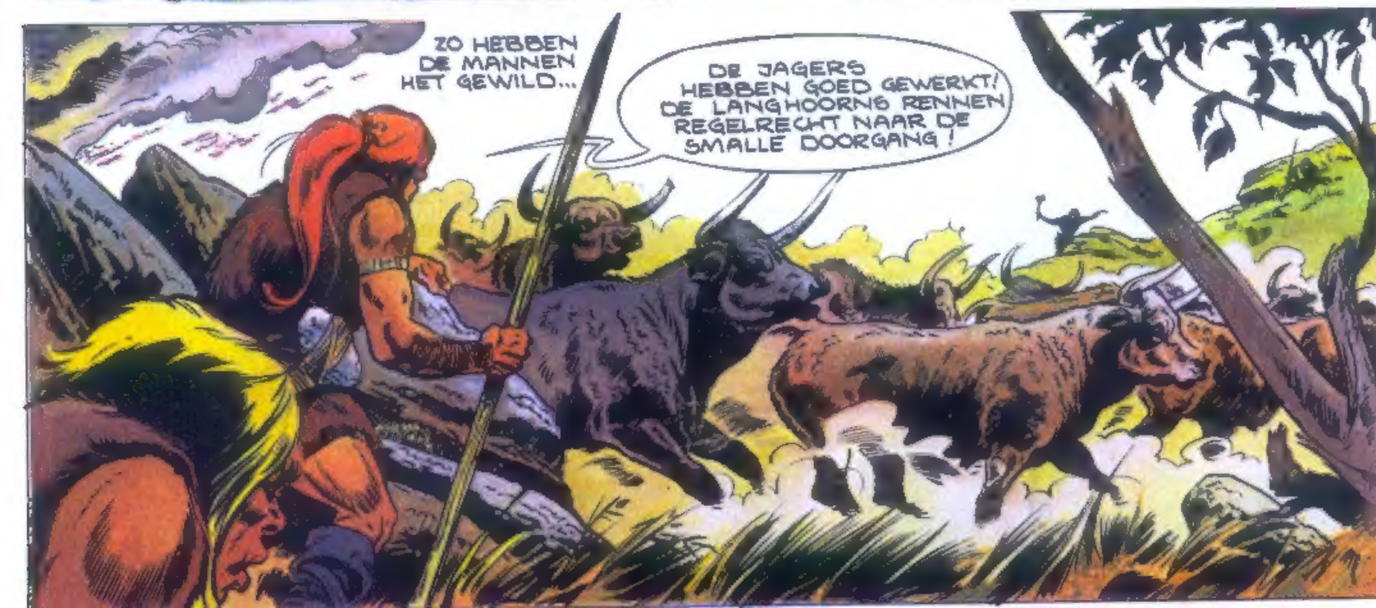
wordt vervolgd

TOENGA

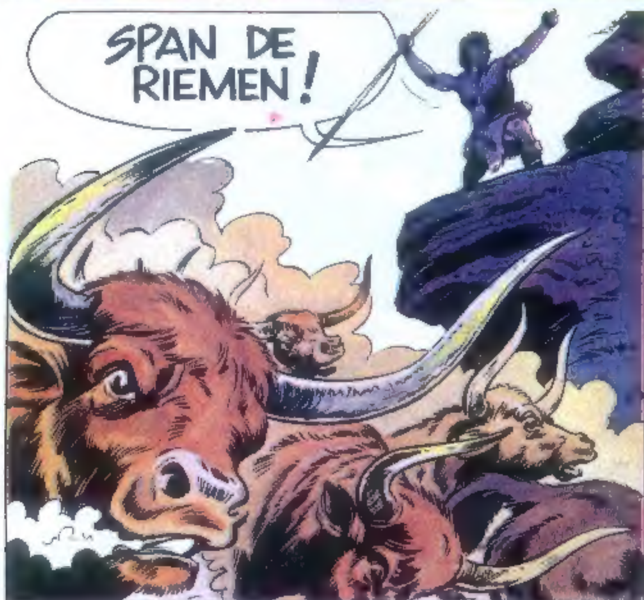
E.AIDANS

OP DE UITGESTREKTE VLAKTE WOEDT HET VUUR. ENKELE DIEREN VERWIJDEREN ZICH IN PANIEK VAN DE KUDDE...

DAAR KOMEN ZE! KAOEM EN ZIJN MANNEN ZIJN ERIN GESLAAGD ENKELE DIEREN VAN DE KUDDE AF TE SCHEIDEN!
NU MOETEN WIJ SNEL HANDELEN!

SPAN DE RIEMEN!

HIIIAAAHIIIII

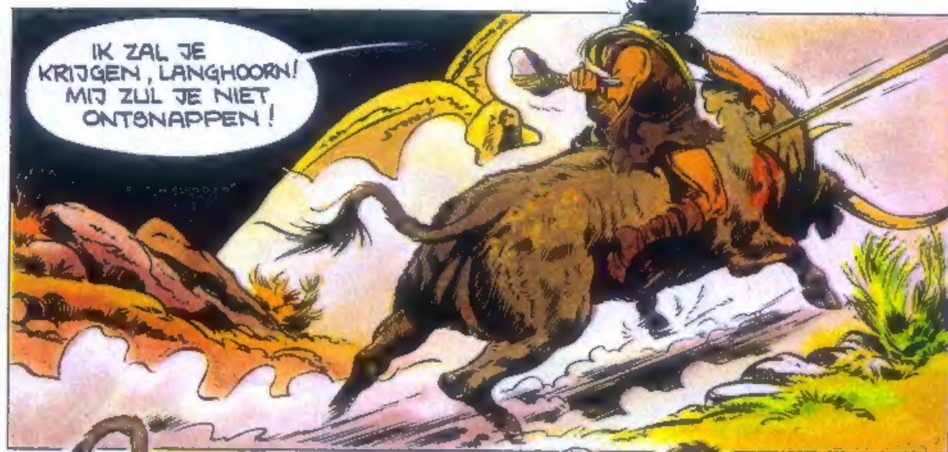

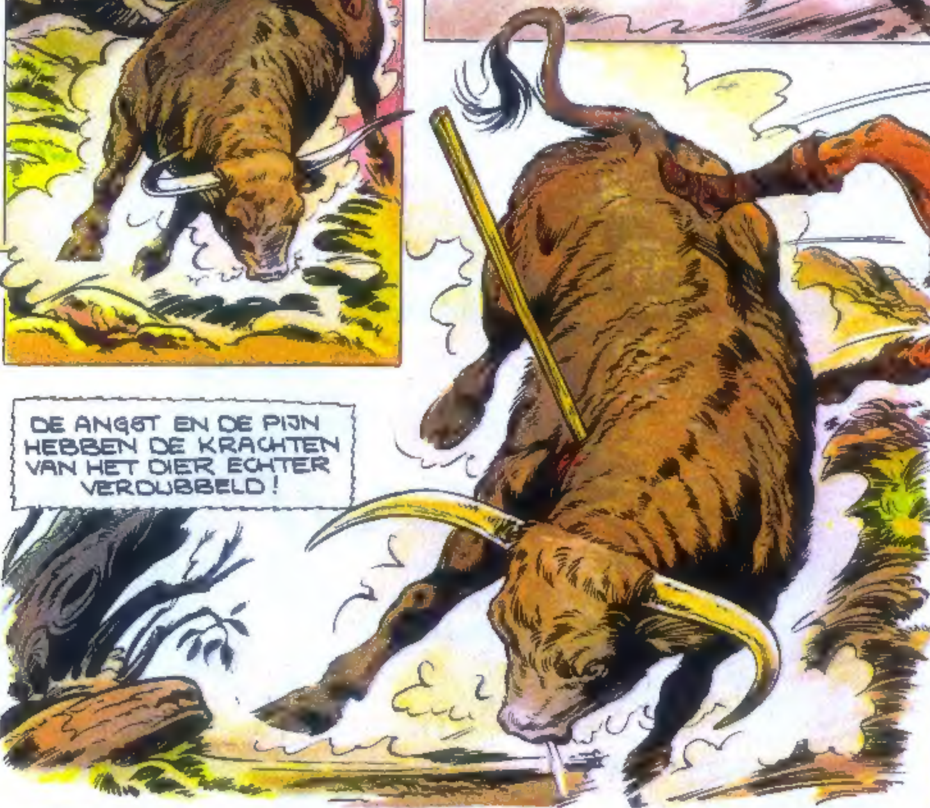

ER ZIJN VEEL LANGHOORNS. DE GMOERS ZULLEN VOLDOENDE VLEES IN VOORRAAD HEBBEN VOOR HET KOUDE JAARGETIJDE... ZELFS ARAMH ZAL ZIJN DEEL KRIJGEN!

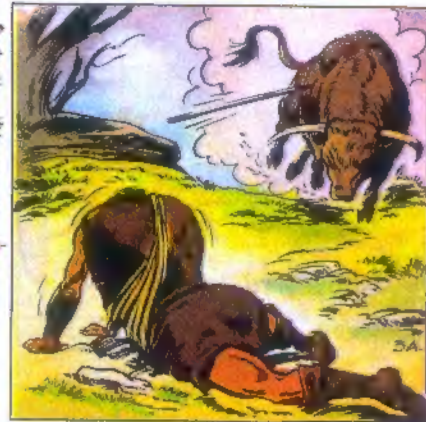

HET DIER DAT PROBEERT TE ONTVLUCHTEN IS VOOR TOENGA.

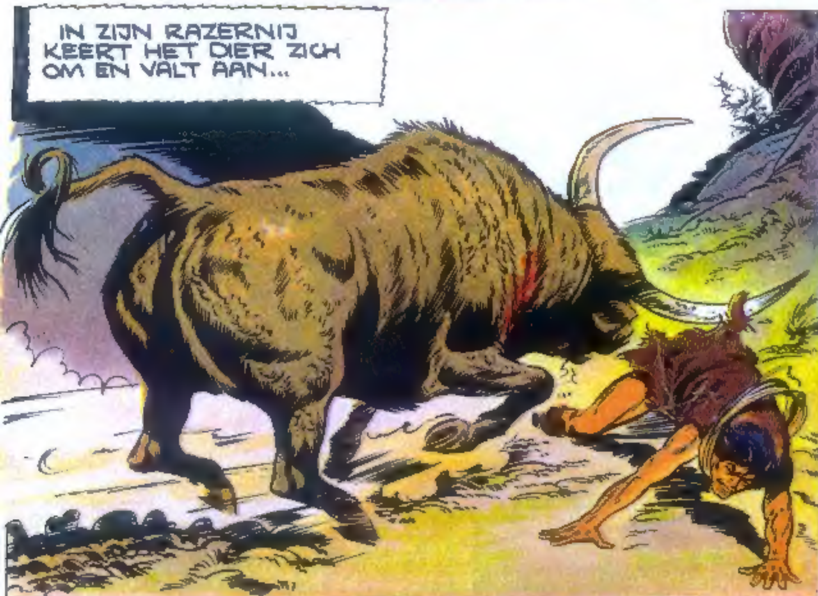
jacht op de oeros

HET BEEST GEEFT DE AANVAL OP EN VLUCHT!

DE HORDE HEEFT VEEL VLEES NODIG. DIE BUIT MOGEN WE NIET LATEN GAAN! TOENGA ZAL DE STRIJD NIET OPGEVEN!

WAAROM LAAT TOENGA DE GEWONDE LANGHOORN NIET GAAN? ZO RAAKT HIJ TE VER VAN DE HORDE VERWIJDERD...

TOENGA HEEFT DE LANGHOORN ZWAAR GEWOND! HIJ VERLIEST VEEL BLOED... HET SPOOR IS GEMAKKELIJK TE VOLGEN...

DE LONGHOORN KAN AANVALLEN, MAAR DAT ZAL TOENGA NIET AFSCHRIKKEN.

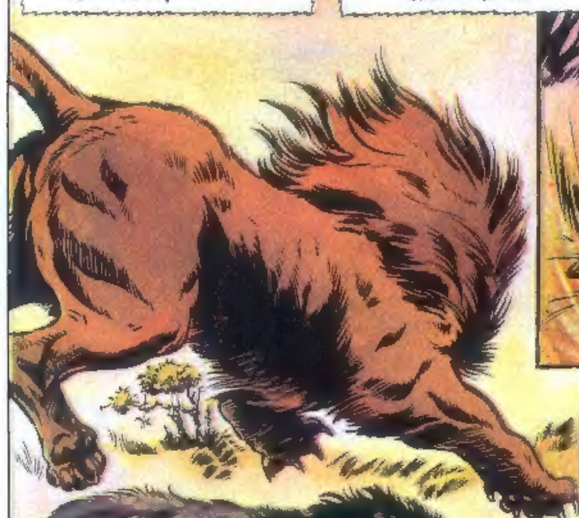

DE LANGHOORN VLUCHT VERDER, MAAR HIJ ZAL UITGEPUT RAKEN DOOR BLOEDVERLIES EN NEERSTORTEN DOOR DE LANS EN DE BIJL VAN DE GMOER.

DE LANGHOORN HEEFT EEN ANDER GEVAAR GEROKEN... TOENGA VOELT EVENEENS DE AANWEZIGHEID VAN EEN ANDERE VIJAND...

DAAR! DE HOLENLEEUW! HIJ ZAL SPRINGEN!

MAAR WIE ZAL HIJ AANVALLEN? DE LANGHOORN?

OF DE MENS?

IS HET DE NABIJHEID OF DE GROOTTE VAN DE PROOI? DE LEEUW KEERT ZICH NAAR DE LANGHOORN EN SPRINGT...

... MAAR DE WORSTELING IS SLECHTS VAN KORTE DUUR! DE LANGHOORN SLINGERT DE LEEUW MET ZIJN MACHTIGE HOORNS VER VAN ZICH AF...

DE HOLENLEEUW IS EEN EENZAME, OUDE VECHTER... HIJ KAN DE LANGHOORN NOOIT OVERWINNEN, DAT VOELT HIJ WEL...

... MAAR HIJ KAN ZICH TEGEN DE MENS KEREN. TOENGA KAN HEM NIET MEER ONTWIJKEN...

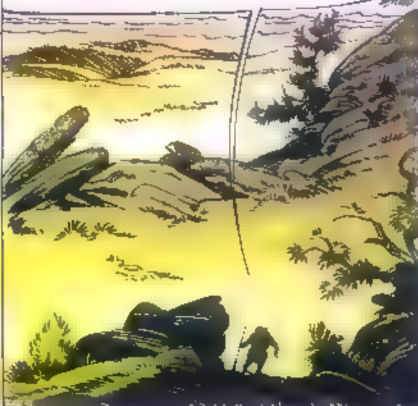

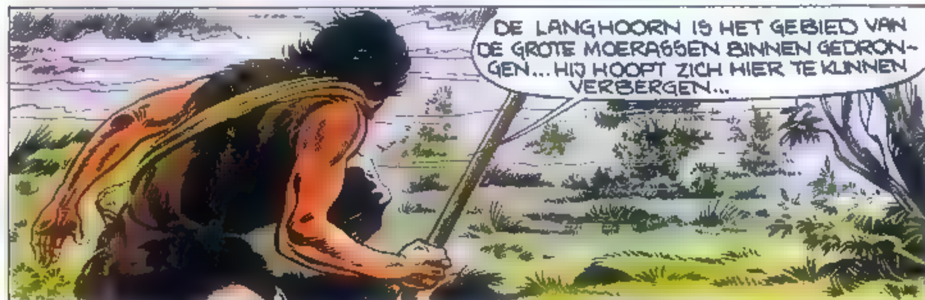

TOENGA VINDT DE SPOREN VAN ZIJN PROOI TERUG EN ZET DE ACHTERVOLGING VOORT...

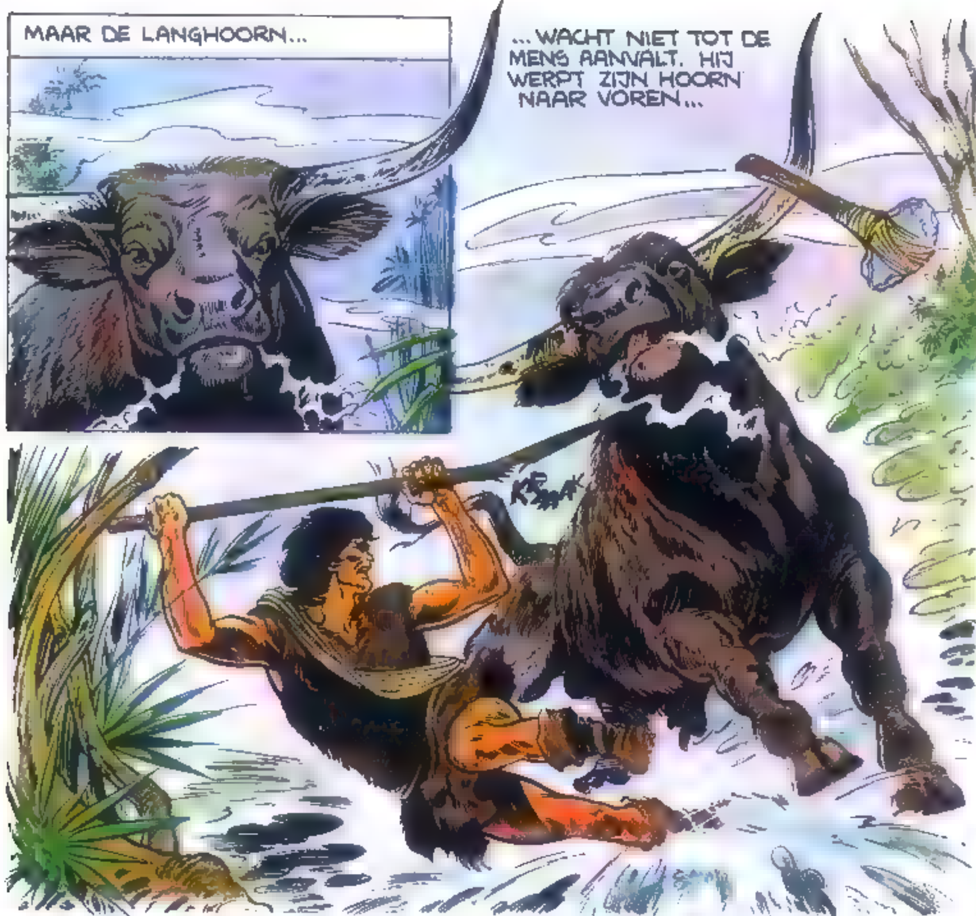
DE GMOER VERSNELT ZIJN PASSEN... MAAR DE ACHTERVOLGING DUURT LANG...

OPEENS ZIET TOENGA IETS BEWEGEN...

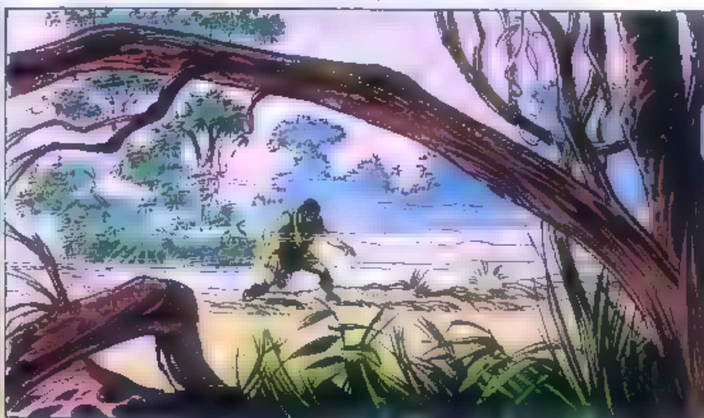

OPNIEUW VERDWENEN, MAAR TOENGA VOELT DAT HIJ NIET VER MEER IS... HIJ ZAL OPNIEUW BIJ VERRASSING AANVALLEN EN TOENGA HEEFT NOG SLECHTS ZIJN BIJL...

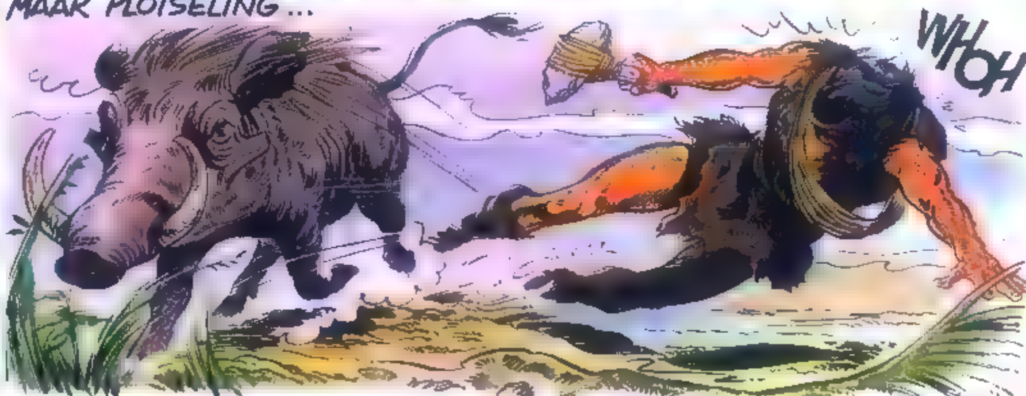
DE NEVELEN BOVEN DE MOERASSEN NEMEN DE VAGE VORMEN AAN VAN GEHEIMZINNIGE GEESTEN... DE EENZAME JAGER KAN MAAR NAUWELIJKS EEN HUIVERING ONDERDRUKKEN...

ZIJN WEZEN WORDT VERVULD VAN EEN VREEMDE GEWAARWORDING:
ANGST!

MAAR PLOTSELING...

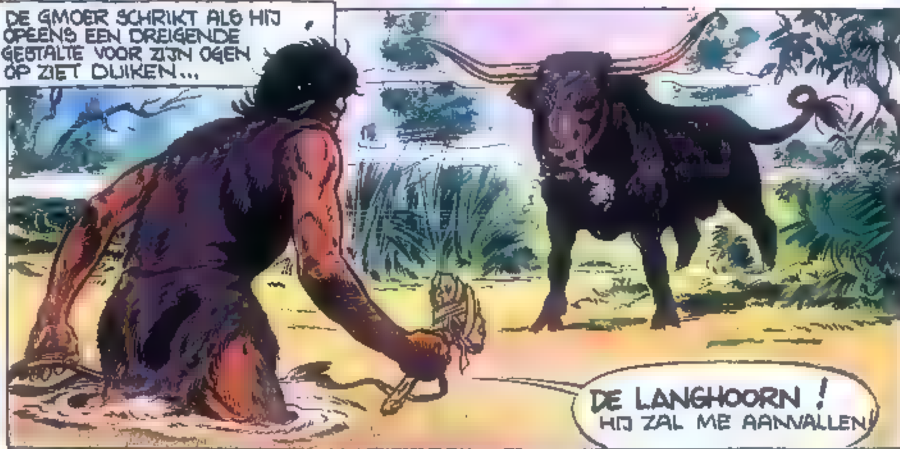

MET EEN SNELLE SPRONG HEEFT TOENGA HET ZWIJN KUNNEN ONTWIJKEN. HIJ RICHT ZICH OP, MAAR...
DE GROND ZAKT WEG ONDER MIJN VOETEN... DRIJFZAND!

IK MAG ME NIET BEWEGEN ANDERS ZAK IK STEEDS DIEPER WEG!

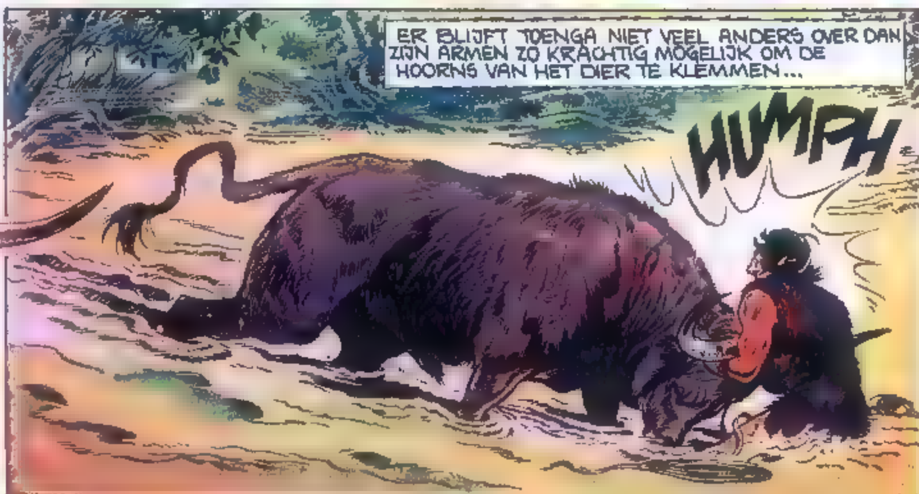

TOENGA BLIJFT BEWEGINGLOOS STAAN EN ZOEKT WANHOPIG NAAR EEN MIDDEL OM AAN DEZE LANGZAME DOOD TE ONTSNAPPEN...
DE RIEMEN!

TOENGA ZAL DE RIEMEN AAN DE BIJL BEVESTIGEN EN DIE DAN WEGSLINGEREN IN DE HOOP DAT HET WAPEN ERGENS ACHTER BLIJFT HAKEN...

DE GMOER SCHRIKT ALS HIJ OPEENS EEN DREIGENDE GESTALTE VOOR ZIJN OGEN OP ZIET DUIKEN...
DE LANGHOORN! HIJ ZAL ME AANVALLEN!

HET ZWARE DIER VOELT DAT ZIJN VIJAND MACHTELOOS IS EN STORMT NAAR VOREN...

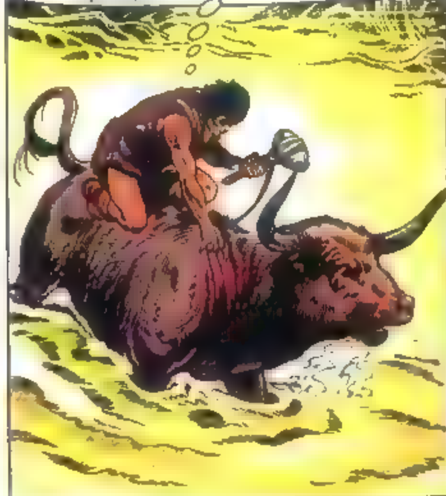

MAAR DE KRACHT VAN DE AANVAL WORDT AFGEREMD DOORDAT ZIJN MACHTIGE HOEVEN IN HET DRIJFZAND WEGZAKKEN...

ER BLIJFT TOENGA NIET VEEL ANDERS OVER DAN ZIJN ARMEN ZO KRACHTIG MOGELIJK OM DE HOORNS VAN HET DIER TE KLEMMEN...
HUMPH

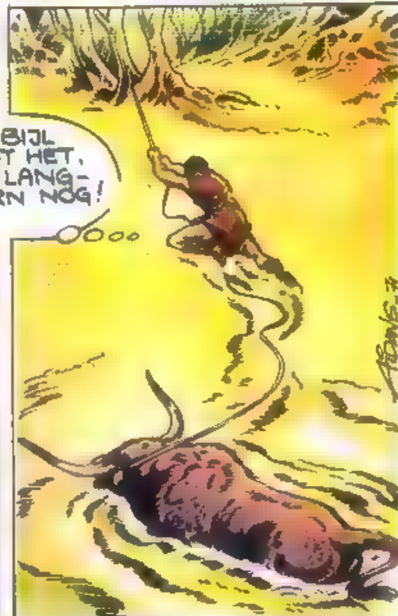

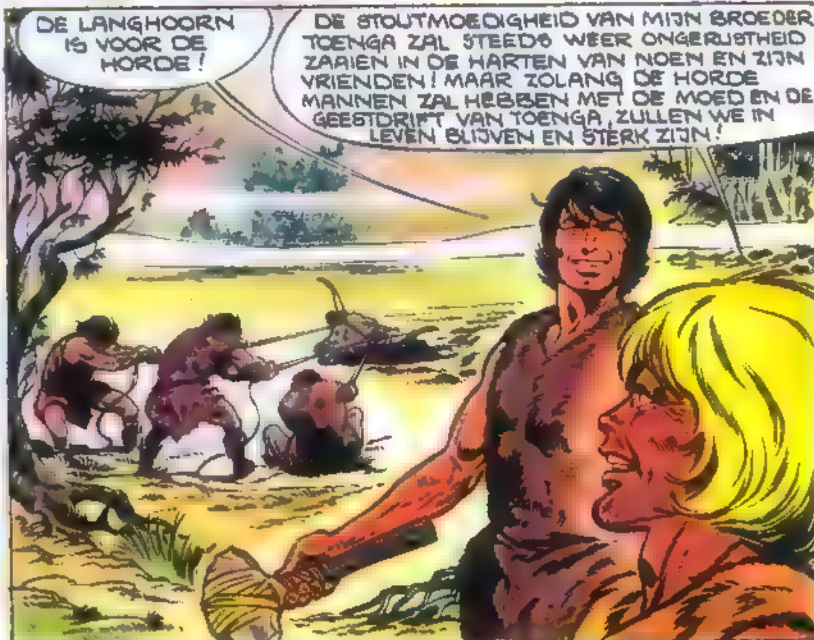

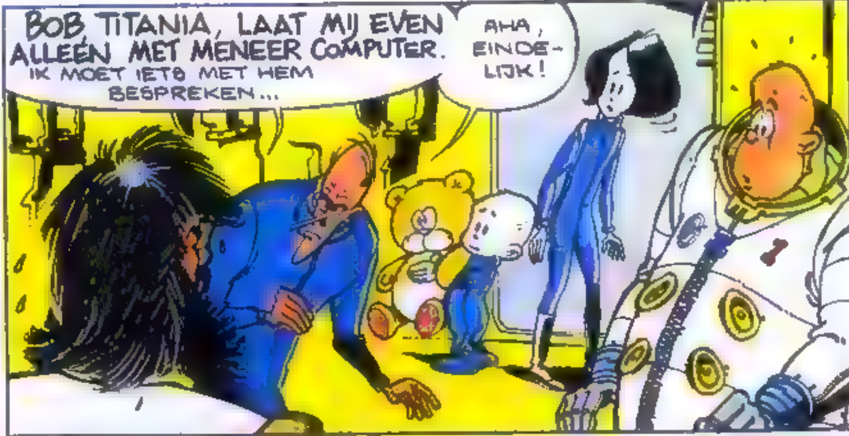
EINDE VAN DIT DEEL

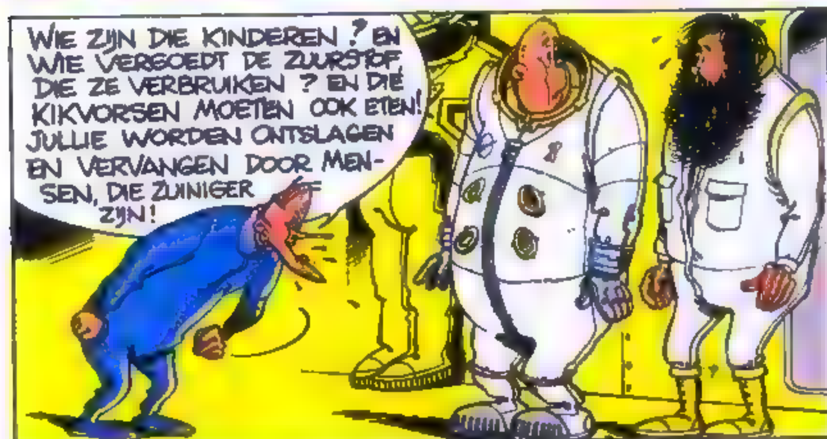
BOB MOON & TITANIA

M.WASTERLAIN

SLA OM

OP MAANBASIS COLOMBINE ZOEKT BOB TEVERGEEFS NAAR ZIJN BEER. HET SPEELGOED IS SPOORLOOS VERDWENEN. ONDERTUSSEN AAN BOORD VAN ORBITER 1, HET RUIMTESTATION IN EEN BAAN OM DE AARDE...
ORBITER 1 ROEPT DE BAANVERBINDINGSDIENST OP! OVER 20 MINUTEN KRUIST UW TOESTEL ONZE BAAN... HALLO, GEEF ANTWOORD ALSTUBLIEFT!
ORBITER

VERDORIE, ZE GEVEN GEEN ANTWOORD! DIE PILOTEN VAN DIE PRIVÉ-MAATSCHAPPIJEN ZIJN...
NEE!

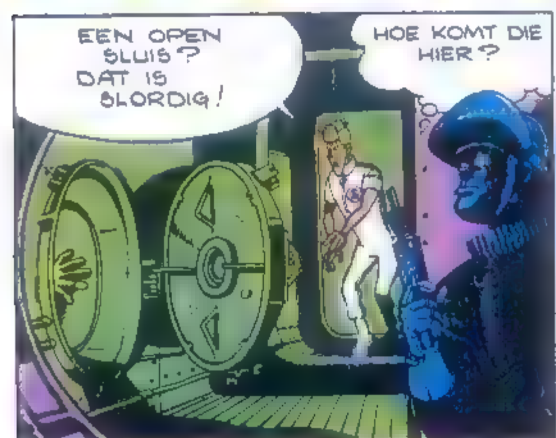
DE LAATSTE IS OOK UITGESCHAKELD! GEEF HET SEIN MAAR DOOR!
10A

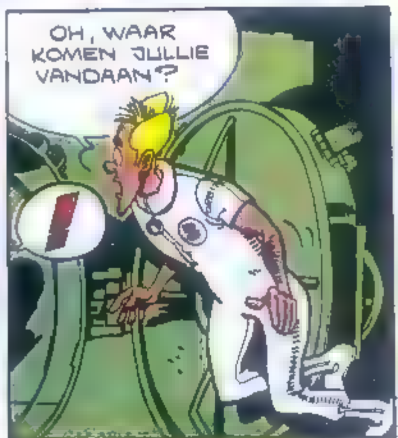
HET SEIN, GENERAAL! WE KUNNEN AAN BOORD GAAN.
ONZE SPION OP DE BASIS HEEFT GOED WERK VERRICHT!

DE DRUK IS GELIJK! DE SLUIS IS OPEN, GENERAAL!
VOORUIT, KORPORAAL! IK ZORG WEL VOOR HET GEHEIME WAPEN!

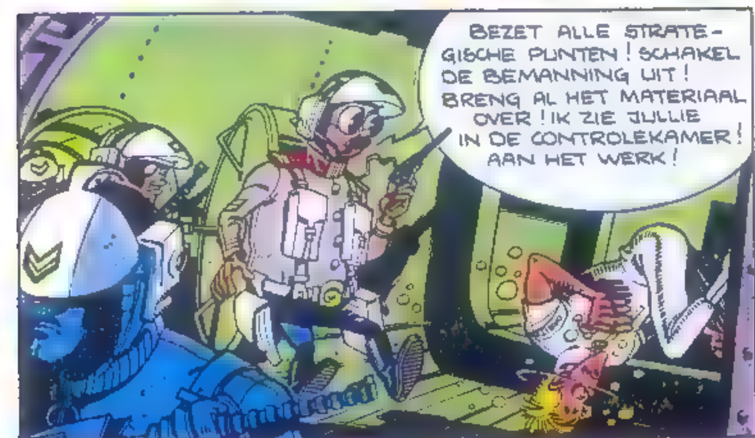
EEN OPEN SLUIS? DAT IS SLORDIG!
HOE KOMT DIE HIER?

OH, WAAR KOMEN JULLIE VANDAAN?

TCHAF

BEZET ALLE STRATEGISCHE PUNTEN! SCHAKEL DE BEMANNING UIT! BRENG AL HET MATERIAAL OVER! IK ZIE JULLIE IN DE CONTROLEKAMER AAN HET WERK!
10B

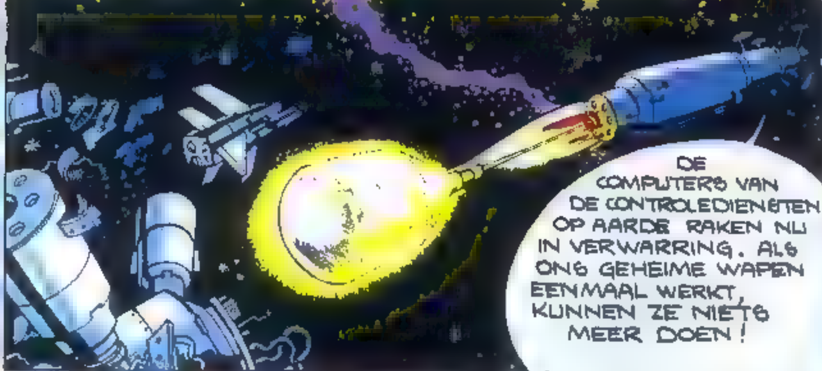

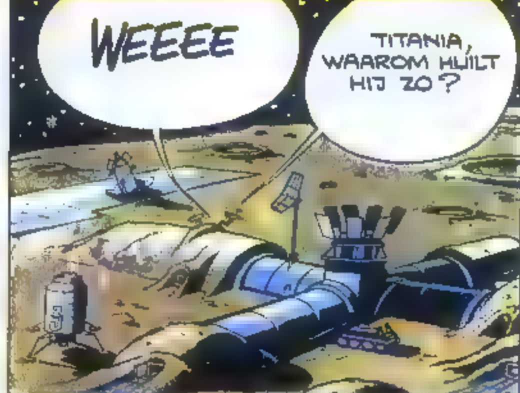
HET RUIMTESTATION IS BEZET, GENERAAL! DE KERNAANDRIJVER IS LOSGEMAAKT! WAT ZIJN UW ORDERS?

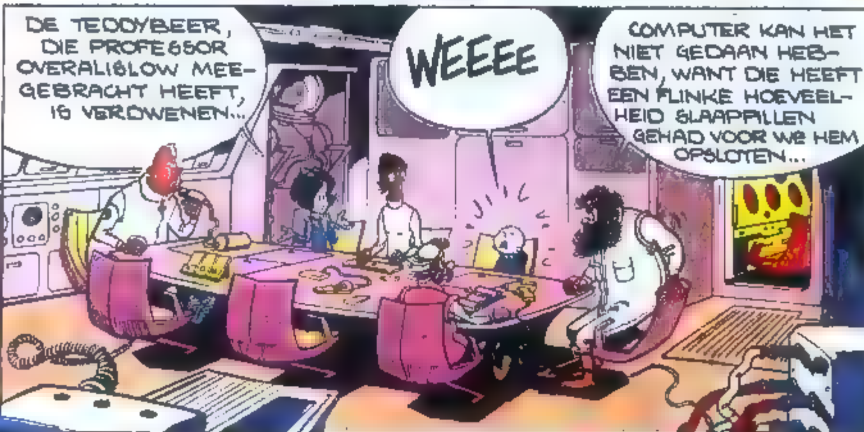

MAAK ALLES GOED VAST, NEEM DE KIST MET ALGEN MEE EN OP NAAR DE MAAN!

een maanbasis

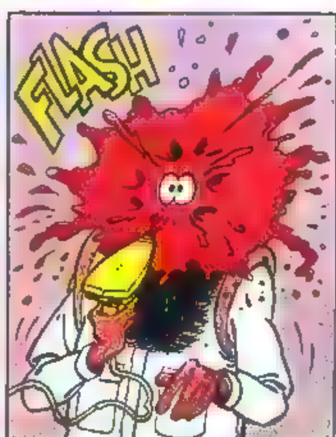

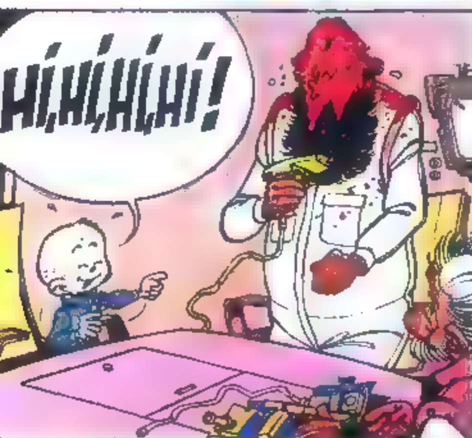

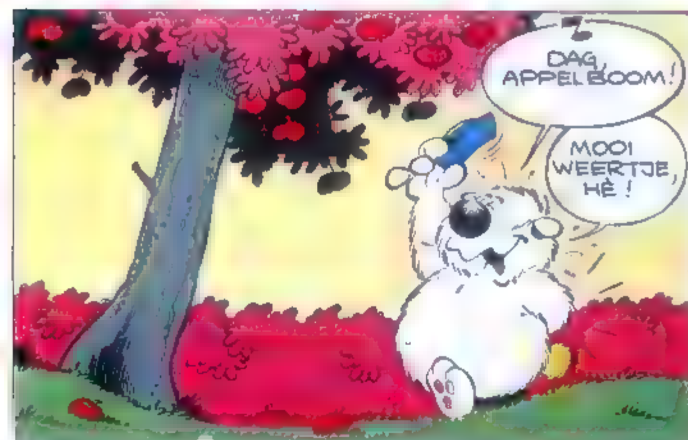

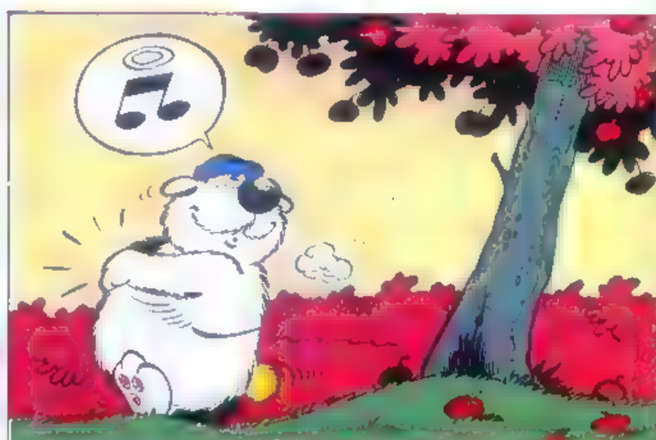
wordt vervolgd

DOMMEL

DUPA

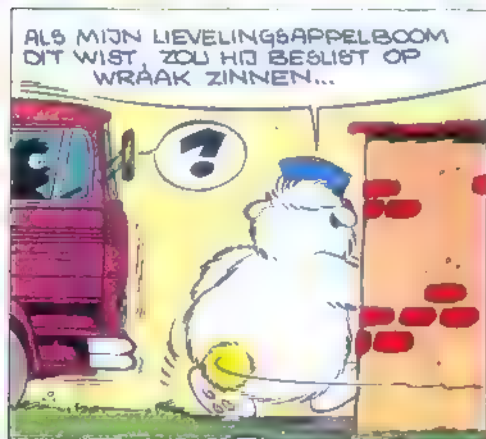

DAG, APPELBOOM!
MOOI WEERTJE, HÈ!

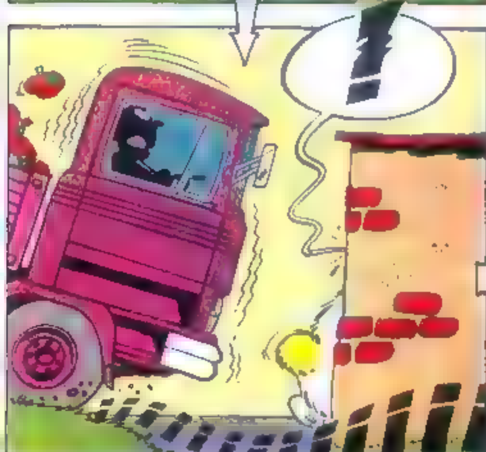

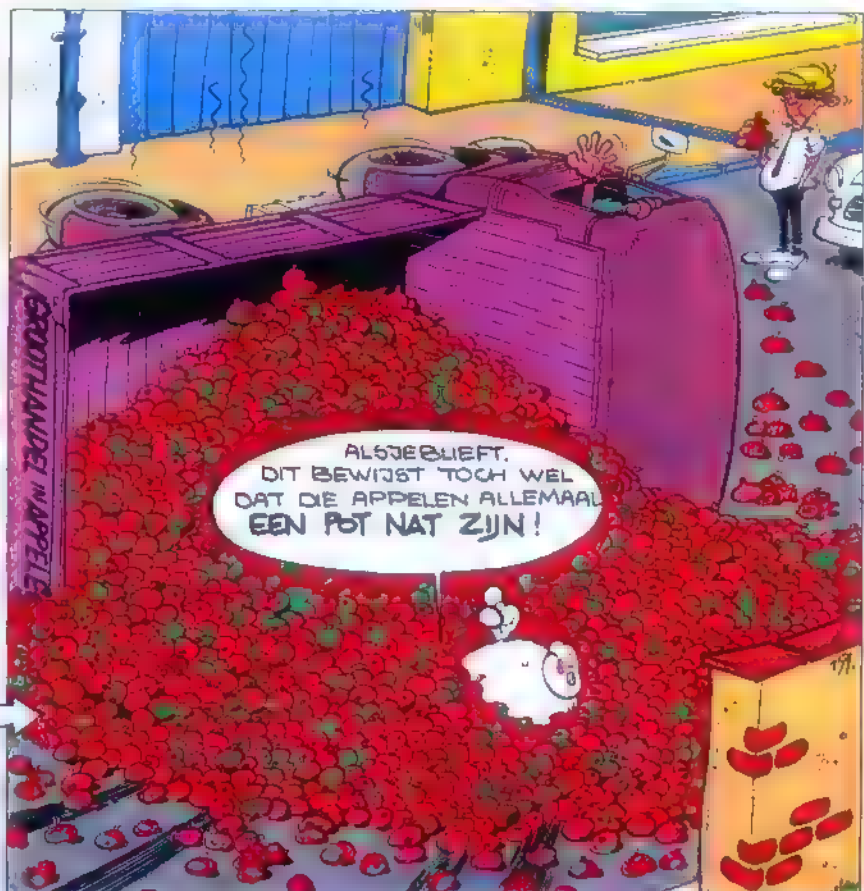

VINDEN JULLIE HET GEK, DAT IK EEN APPELBOOM GEDAG ZEG?
KWESTIE VAN BELEEFDHEID!
EN VAN OPMERKELIJKE TACT!

IK HAD DEZE SAPPIGE PEER NAMELIJK HIER VERBORGEN EN NU GA IK HEM HEERLIJK OPPEUZELEN. EEN PEER, STEL JE VOOR. DE APPELEN ZOUDEN EENS BELEDIGD KUNNEN ZIJN.
DUS HEB IK DEZE ZAAK IN HET GEHEIM AFGEWIKKELD.

WANT IK BEN ER VAN OVERTUIGD DAT HET VERKEERD IS OM HET GEVOELSLEVEN VAN DE FLORA TE ONDERSCHATTEN! HET ZIJN OOK MENSEN, NET ALS WIJ!

ALS MIJN LIEVELINGSAPPELBOOM DIT WIST, ZOU HIJ BESLIST OP WRAAK ZINNEN...
?

!

GROOTHANDEL IN APPELE
ALSJEBLIEFT. DIT BEWIJST TOCH WEL DAT DIE APPELEN ALLEMAAL EEN POT NAT ZIJN!

SMARTIES

Smarties en de gangsters

Smarties, de scherpzinnige speurder zit een paar gangsters op de hielen, zijn zakken vol pakken Smarties : heerlijke snoepjes vol melkchocolade. Maar of hij daarmee bandieten te grazen kan nemen?

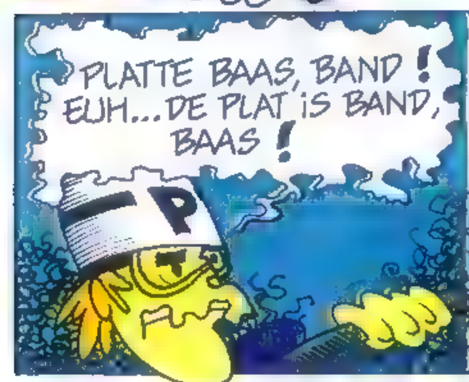

op 't zelfde moment...

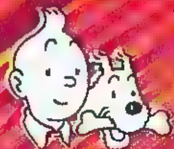

KLEINE SMARTIES MAKEN GROTE VRIENDEN

2000 magazine

46

ONS DOSSIER OVER... LAWAAI !

ONS DOSSIER

Het lawaai van oorlogsontploffingen weerklinkt lang in de oren van hen, die eraan blootgesteld zijn. Deze geluiden schijnen echter niet voldoende te zijn, want in de bioscoop worden deze geluiden kunstmatig versterkt...

ER was eens een tijd dat lawaai niets anders dan een soort alarmsignaal was. De claxon van een auto waarschuwde de voetgangers voor een dreigend gevaar. Oorverdovende geluiden waren het resultaat van een ontploffing met soms rampzalige gevolgen. Gekraak betekende de voorbode van een technische tekortkoming. Geluiden stonden toen nog in dienst van de mens.

De laatste jaren is het helaas een angstverwekkende ziekte geworden, een ware sociale ramp, een nieuw soort pest-epidemie. We zullen er niet allemaal aan dood gaan, maar we zijn er wel allemaal mee besmet. En als we niet op onze hoede zijn, zullen we in het jaar 2000 allemaal doof zijn.

Het is niet helemaal juist om de steeds toenemende mechanisatie de schuld te geven van het lawaai om ons heen. De techniek is noch goed, noch slecht. De fout moet toegeschreven worden aan hen, die er gebruik van maken, want van hen moeten er **bestrijdingsmiddelen** geëist worden.

Uiteindelijk is lawaai geen teken van de vooruitgang van de techniek, maar van zijn achteruitgang! (O. Schenker-Sprüngli) (*)

(*) Secretaris-generaal van de Internationale Vereniging tegen Lawaai en directeur van de Zwitserse Liga tegen Lawaai.

Voortdurend op de loer...

De bel van de wekker maakt je aan het schrikken, haalt je moeizaam uit een slaap, die maar nauwelijks verfrissend werkt. De baby van de buren krijgt tanden en heeft de hele nacht liggen huilen. In de badkamer bespringt het geluid van het elektrische scheerapparaat je (dat van jou of dat van je vader), het rommelt in de afvoerbuizen. Om al deze geluiden te verdrinken, wordt de knop van de transistor ingedrukt. In de keuken weerklinkt het geluid van de fluitketel, de elektrische koffiemolen doet een aanslag op je oren, elders zijn ruzie-achtige stemmen te horen, deuren vallen met een klap dicht... Je hebt maar één idee in je hoofd... deze plek zo snel mogelijk verlaten. Maar waar is wel rust te vinden? Op straat scheuren knallende brommers voorbij, banden gieren en claxons toeteren, het verkeer kolkt en woelt en de motoren brullen. Je vlucht een kantoor of de school binnen: het getik van schrijfmachines, de schrille bel van de telefoon, onophoudelijk gefluister van stemmen, luid geschreeuw. Je troost jezelf met de gedachte aan een rustig weekeinde. Maar helaas heeft de buurman de dag des heren uitgekozen om met veel lawaai zijn grasveldje te gaan maaien met een elektrische grasmaaimachine en zijn heg bij te knippen met een elektrische schaar. En als de buurman niet voor lawaai zorgt, komt er wel een straaljager gierend over.

Er is overal lawaai. Het loert de hele dag en de hele nacht op ons, vooral op plaatsen, waar de mensen in grote groepen bijeen zijn.

Lawaai op zichzelf is niet zo schadelijk. De wetenschap heeft bewezen dat de productie op bepaalde plaatsen, waar gewerkt wordt, toeneemt als er achtergrondmuziek is. In China is geen enkel feest geslaagd als 't geluid van de slaginstrumenten en 't geschreeuw van de massa niet overstemd worden door het onafgebroken knallen van duur vuurwerk. Lawaai is zelfs nuttig voor de mens! Het is synoniem met leven, maar ook met plezier, kracht en werken. De radio en de televisie kunnen een bron van inlichtingen zijn. Muziek verzacht de zeden, zegt men wel. Want het is een feit, dat de mens bepaalde geluiden nodig heeft.

Absolute stilte is angstverwekkend. Niets is angstaanjagender dan volledig geluiddichte vertrekken, waar het kloppen van het eigen hart, het ritme van de eigen ademhaling en zelfs het knipperen van de oogleden te horen is. Ongetwijfeld moet men van zeer uitzonderlijk hout gesneden zijn om, zoals dat met de astronauten het geval is, de afwezigheid van geluiden op de maan te kunnen verdragen.

Wat geluid schadelijk maakt, is niet het gebruik, maar de «overdadigheid» ervan.

Maar wat is lawaai eigenlijk? Volgens een definitie van het Frans Elektronische Comité is het «**elk akoestisch verschijnsel dat een onaangename of vervelende gehoorservaring veroorzaakt». Het maakt slachtoffers en moordenaars van ons...**

Hoe erg het ook is, we verdragen onze eigen geluiden beter dan die van anderen. Ook als de oorzaak van het geluid bekend is, als het gemaakt wordt door een persoon, die wij graag mogen, is het veel beter te verdragen. Als we dus met andere mensen samen wonen, is het altijd beter om op goede voet te verkeren met de buren. Dat kan tragedies voorkomen, zoals die, welke kortgeleden in de pers beschreven werden:

— *Een inwoner van Kansas werd zo geërgerd door het ononderbroken geluid van de maaimachine van zijn buurman, dat al enkele dagen aanhield, dat hij er 14 schoten met zijn karabijn op loste, waarbij de machine met het 14e schot tot zwijgen gebracht werd.*

OVER... LAWAAI!

— Te Courcelles opende een jonge man het vuur op feestgangers, die hem uit zijn slaap hielden. Een man werd door een kogel in het hoofd getroffen en is ter plaatse overleden.
— Om zijn buurman, die te veel lawaai maakte naar zijn zin, wat te kalmeren, kwam Herman Richard, een keurige Londenaar, op het idee om hem via een buis door de muur wat gas toe te dienen. De buurman kreeg last van hoofdpijnen en slapeloosheid. Hij diende een klacht in. Richards moest voor de rechter verschijnen, zei schuldig te zijn en kwam met een standje vrij. De rechter had een goed hart en de buurman (gelukkig) geen zwak hart.

Lawaai kan een mens gek maken! Het kan de een tot moorden aanzetten en de ander doden. De weerslag ervan op het organisme is bijzonder fnuikend, zowel op het psychologisch als op het lichamelijke vlak.

In 1955 verklaarde professor Trémolières van de Franse Academie voor Medicijnen al: « Geluid bedreigt niet alleen de rust van de mens, maar ook zijn gezondheid en soms zelfs zijn leven. » Dat is al meer dan vijftien jaar geleden. Tegenwoordig is het geluid met enkele tientallen decibellen toegenomen en het lawaai veroorzaakt meer dan ooit de nodige rampen. Het veroorzaakt slapeloosheid, intellectuele vermoeidheid, gezichtsstoornissen, stoornissen van de spijsvertering, geheugenverlies en stotteren. Ook is het de oorzaak van zenuwziektes (overdreven prikkelbaarheid, enz.), het wijzigt de bloeddruk, het stompt het gehoor af tot doofheid en de werkcapaciteit wordt erdoor verminderd.

Helaas neemt men maar al te vaak aan dat er harder gewerkt wordt naarmate de hoeveelheid lawaai toeneemt. (Hoeveel scholieren hebben dit punt al aangeroerd om hun ouders of hun leraren op een dwaalspoor te brengen?). Toch is niets minder waar. Onderzoeken in postkantoren hebben uitgewezen dat de arbeidsproductiviteit afnam met 25 % en dat het aantal vergissingen bij het sorteren van de brieven viermaal meer dan anders was als het lawaai van 75 tot 95 decibellen opgevoerd werd.

« Bij de onwetende doet lawaai het idee van kracht toenemen. » (1) Dit is eveneens een vergissing, vooral van de jeugd, die meent, dat men sterker is naarmate er meer lawaai is. Een geruisloos mechaniekje maakt geen indruk vinden zij. Zij vinden het eerder een technische tekortkoming, of misschien is het wel een gebrek aan zelfverzekerdheid. Dit is ongetwijfeld de oorzaak van de lawaaierige brommers, waar veel jongelui mee rijden, de brullende motoren van hun auto's of hun schreeuwende transistoren. Maar als ze wisten dat de schade, aangericht door lawaai, dat vier uur geduurd heeft, pas na zestien uur weer hersteld is (het herstel vraagt een veelvoud van de tijdsduur van het lawaai, dat de schade veroorzaakt heeft), zouden ze dan misschien wat beheerster te werk gaan?

GELUIDSHOEVEELHEDEN

Sommige geluiden zijn verdraaglijk, anderen zijn dat niet. Hier volgt waarom:
— het geritsel van gras bedraagt 10 foon
— de gemiddelde hoeveelheid geluid in een huis is 40-50 foon
— straatgeluiden: 30 tot 80 foon
— een rustig gesprek: 50 tot 55 foon
— een naaimachine: 60 foon
— het geluid van een tram, of in een typekantoor: 70 foon
— elektrische tondeuse: 70 foon
— motor met knaldemper: 90 foon
— stoomhamer (op 10 meter): 100 foon
— motor zonder knaldemper: 102 foon
— vliegtuigmotor op 5 meter: 120 foon
— de uitlaatpijp van een turbo-straalmotor: 140 foon.
In Parijs wordt een wandeling langs de grote lanen nauwkeurig uitgestippeld door een « geluidenkaart », uitgegeven door S.O.S. Natuur.
— rue de Rivoli: 60 tot 90 decibel
— Champs Elysées: 85 tot 90 decibels
— de Eiffeltoren: 78 decibels
— Etoile Charles de Gaulle: 72 tot 92 decibels
— Louvre: 60 decibels
— Père Lachaise: 48 decibels.
S.O.S. Natuur is van plan eenzelfde kaart voor Brussel uit te werken.

Ruzie over een geluid...

Er wordt tegenwoordig nogal veel geschreven over de KNAL. Iedereen praat er over als zijnde het oorverdovende geluid van een vliegtuig, dat de geluidsmuur doorbreekt en aldoende grote schade veroorzaakt. In werkelijkheid is de kennis van dit verschijnsel over het algemeen vrij gebrekkig. Er wordt een idee over gevormd door de enkele « knallen », die ter gelegenheid van militaire vluchten waargenomen zijn en daaruit heeft men de gevolgtrekking gemaakt dat de knallen van grote supersonische transportvliegtuigen zoals de Frans-Britse Concorde en de Russische Toepolev 144 nog schadelijker « knallen » zouden veroorzaken.

Zie vervolg 2e deel ▶

Het lawaai van motoren heeft een belangrijk aandeel in de « woeste tochten » op twee wielen. Ook kan het zenuwinzinkingen veroorzaken...

(1) James Watt — Een Schotse werktuigkundige en ingenieur, die de stoommachine verbeterde (1736-1819).

BRROOOOM BONG TSCHAK RATATAT TONG POF VRRRRR WRANG BLONK IAAAH PAN DOIIII TAC TONG CATAPAK TCHRAC TAC PLENC BANG ROOiiiNN ROOiiiNN ROOAOOA

BIJ ONS DOSSIER...

LAWAAI MAKEN IS EEN VAK!

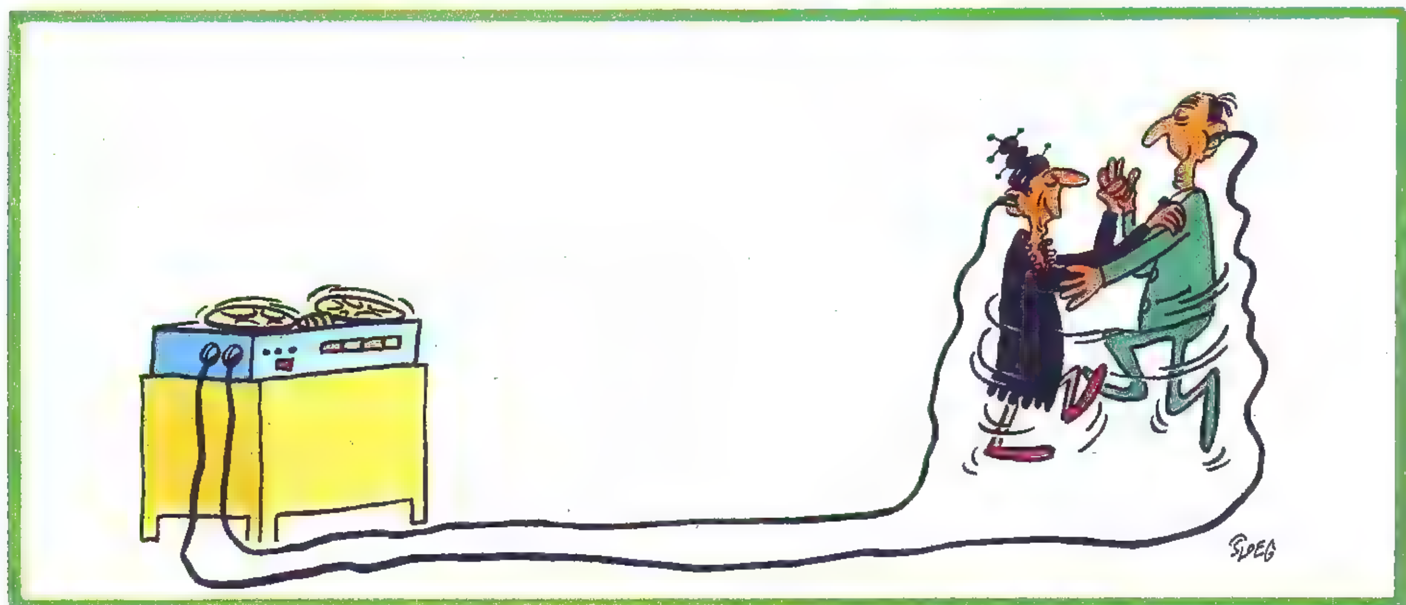
awaai maken is ook een vak !
De jongeren en de iets minder jongeren van tegenwoordig schijnen steeds meer behoefte te hebben aan lawaai. Muziek is voor hen alleen iets, dat vele malen versterkt door luidsprekers tot ze komt. Vroeger nam men bij de aankoop van een radio of een platenspeler genoegen met 2, 5 of 10 watt maximaal per kanaal. Tegenwoordig worden installaties van 2 maal 20 watt grif verkocht.
Lawaai maken is in onze tijd een probleem geworden. Waarom ? Omdat de orkesten, of ze het willen of niet, een begrensde geluidssterkte hebben en de zangers steeds minder stem hebben. De remedie ? De geluidsversterking te hulp roepen om de geluiden krachtiger te maken.
De geluidsversterking wordt op verschillende gebieden toegepast : platen, orkesten, toespraken, modeshows, enz...
Er zijn verschillende instrumenten bij nodig :
— de microfoon, die de geluidstrillingen in elektrische golven omzet, de « mixing » of mengkist, die de verschillende geluidsbronnen moet verenigen, ze afzonderlijk te regelen wat betreft de instrumenten en de stemmen en ze vervolgens te versterken om ze door te geven aan de versterkers, die tussen 2 maal 20 watt en 4 maal 20 watt sterk zijn. De muziek wordt uiteindelijk uitgezonden door luidsprekers.
Op deze wijze kunnen verschillende effecten bereikt worden, o.a. geluidsweerkaatsing en echo's.
Het weerkaatsen van geluiden geeft diepte eraan door ze te vertragen. Dit geluid zal je zeker bekend zijn als je wel eens in een kathedraal geluisterd hebt naar muziek, waar de geluidstrillingen de beschikking hebben over een zeer grote ruimte en na door de muren weerkaatst te zijn met een bepaalde vertraging naar de oren terugkeren. Deze natuurlijke geluidsversterking kan tegenwoordig veroorzaakt worden door een mixingkist, die tussen de microfoon en de versterker geplaatst wordt. Deze kist bevat een veersysteem, waarvan de uiteinden elk een cel dragen. Het opgenomen geluid gaat door de veer en wordt vertraagd in verhouding tot de eigenlijke toon, die direcht door de versterker gaat.
Deze toepassing van de weerkaatsing wordt vooral veel gebruikt om een bepaalde draagwijdte te geven aan de zangers van tegenwoordig, die, in tegenstelling met de zangers van het Bel Canto, niet meer door de keel kunnen zingen, m.a.w. geen « stem » hebben !
Een ander effect van de geluidsversterking is de echokamer. De echo heb je ongetwijfeld allemaal wel eens geprobeerd door in een dal, omgeven met bergen, luide kreten te slaken. De stem gaat verloren, slaat tegen een rotswand en wordt even later teruggekaatst.
Dit verschijnsel kan in een studio nagebootst worden door een opname-apparaat voorzien van een speciale spoel zonder einde (de band draait en keert steeds terug). Meestal heeft een opnemer opname-koppen voor het opnemen, weergeven en uitvegen. De echo-opnemer heeft een uitveegkop, een opnamekop en 4 tot 5 weergave-koppen. Deze koppen zijn van elkaar gescheiden door een regelmatige afstand, ongeveer even groot als de magnetische band. Wat gebeurt er nu ? De band rolt af. Het geluid bereikt eerst een open plek. Even later wordt het opgenomen door de eerste kop om, na een tussenruimte gelijk met de eerste, opgenomen te worden door een eerste weergavekop. Weer een open ruimte, het geluid wordt een tweede maal gelezen, daarna een derde maal herhaald en zo verder, net zoveel keren als verlangd wordt om de gewenste versterking te krijgen. Het echo-effect kan de valse tonen van een middelmatige zanger verbergen, maar kan voor alles zijn zwakke stem meer inhoud geven...
Het laatste verschijnsel in de geluidsversterking is het geluidsdecor.
Voor film, radio en schouwburg wordt getracht het leven zoveel mogelijk na te bootsen. Dat kan niet zonder geluid. Het gebeurt echter maar zelden dat gewone geluiden, die opgenomen worden, bij de weergave direct de gewenste echtheid leveren. Er moet dus gebruik gemaakt worden van « trucs » en daarvoor moet de fantasie te hulp geroepen worden. In de studio is dat het werk van de man, die de geluidsdecors vervaardigt. De geluidennabootser heeft slechts een microfoon en een koffer nodig, maar wat voor een koffer !... je reinste doos van Pandora. Zo'n koffer bevat de meest vreemdsoortige voorwerpen : kokosnoten, kinderspeelgoed, belletjes, een bezem, zand, schuurpapier, leren handschoenen, een koffiemolen, enz... Elke geluidstechnicus heeft zijn eigen geluiden en het procédé daarvan wordt angstvallig geheim gehouden. Toch zijn er wel een paar bekend.
Het stappen van een paard wordt bereikt door twee kokosnoten regelmatig tegen elkaar te kloppen. terwijl de galop van een paard weergegeven wordt doordat de geluidsmaker met in leren handschoenen gestoken handen op zijn borst klopt. Het geluid van een kar, die over grint rijdt, vereist 4 instrumenten. De geluidenmaker huppelt daarvoor op een stoel, schuddend met kettingen en belletjes, die hij op zijn schouders draagt terwijl zijn handen aan een koffiemolen draaien.
Het geluid van de wind wordt gemaakt door het verfrommelen van papier en dat van vuur met cellofaan. Een halfvol doosjes lucifers, dat snel heen en weer bewogen wordt, heeft het effect van een mitrailleur. Een waterrad in een bak met water verplaatst je naar Venetië, heerlijk luierend in een gondel. De tuinslang is het voorwerp bij uitstek voor alle komische scènes : daarvoor is het voldoende om voor de microfoon een fietsband leeg te laten lopen en het geluid met de mond voort te zetten.
Zoals je ziet is lawaai niet altijd vervelend, het kan zelfs een bron van inkomsten zijn !

BONG BANG ROOiiiNN ROOiiiNN ROOAOOA

PLOEG knallers!

ONS DOSSIER OVER... LAWAAI!

Een tekenaar, die van zich doet spreken: Tibet is het slachtoffer (voor een kort filmpje op de televisie) van een wat al te overweldigende bladzijde...

vervolg

Wat is die knal eigenlijk? Als de gasfles in de keuken plotseling uit elkaar springt, zal dit een hoeveelheid geluid veroorzaken, die sterk verschilt met de omringende luchtdruk. Er zullen dan op zijn minst enkele ruiten sneuvelen.
Hetzelfde geldt voor de «knal», aangezien het niets anders is dan een tijdelijke wijziging van de atmosferische druk, die veroorzaakt wordt door het voorbijkomen van een straalvliegtuig. Deze wijziging van druk is ongeveer een duizendste atmosfeer of te wel 1 millibar. De langzame wijziging bij een subsonisch vliegtuig heeft geen invloed op het oor. Bij een supersonisch vliegtuig daarentegen neemt de druk plotseling toe en het oor neemt een donderslag waar.
Wat zijn de gevolgen van de supersonische «knal»? Op het psychologische vlak is er nog niet veel over bekend. Proeven, die genomen werden in de Verenigde Staten en in Groot-Brittannië met de Concorde 002 hebben het volgende uitgewezen (1):
— Beneden 0,3 millibar heeft de knal praktisch geen uitwerking.
— Bij 1 millibar (Mirage III, vliegend met Mach 1,5 op 6.000 m.) vangt de waarnemer een tamelijk luid gerommel waar.
— Bij 5 millibar (Mirage III vliegend met Mach 1,2 op 1500 m.) is de drukgolf gelijk aan het geluid van een geweerschot, dat vlakbij iemand gelost wordt. «Voor het oor ligt de pijnlijke drempel dus tussen 2 en 3 millibar, terwijl de eerste ernstige schade, te weten het scheuren van het trommelvlies, pas veroorzaakt wordt bij ongeveer 100 millibar.»
Het gaat hier om personen met een goede gezondheid, want het is duidelijk, dat zij, die aan een hartmisvorming lijden, van zachtere knallen veel meer schade ondervinden. Lichamelijk schijnen gezonde mensen en dieren geen nadelige gevolgen te ondervinden van knallen tot 10 millibar. Zelfs kippeëieren kunnen daar tegen. Vanzelfsprekend zal de grens van 10 millibar nooit bereikt worden door een Concorde of een Toepolov 144, aangezien dit beschouwd wordt als de maximale sterkte, die onder normale vluchtomstandigheden bereikt kan worden. Dat is bijvoorbeeld een Mirage III, vliegend met supersonische snelheid beneden een hoogte van 300 m. Daarentegen kan bij een druk van 4 of 5 millibar schade veroorzaakt worden aan bouwwerken, die in goede staat verkeren (in de vorm van gebroken ruiten en het losraken van pleisterwerk). Begrijpelijk is in dit opzicht de vrees betreffende de mooiste historische ruïnes.
Maar niemand zal ontkennen dat de «knal» schadelijk is. Er wordt overal ter wereld op alle mogelijke manieren gewerkt om het verschijnsel tot een minimum terug te brengen. Moet het de Concorde of de Toepolev 144 vanwege die «knal» verboden worden boven bewoond gebied te vliegen? Landen als Zwitserland en de Scandinavische landen eisen een dergelijk verbod en hebben al «ja» geantwoord op de vraag rond de «knal».
Maar is dit niet de deur sluiten voor de ontwikkeling van de luchtvaart van morgen? De «knal» is niet zomaar een kwestie van schade. Het is een probleem op industrieel, economisch en politiek vlak. En het geruzie rond deze vliegtuigen, die de snelheid van het geluid overschrijden, heeft misschien niets vreemds.

(1) Artikel «Het dossier van de KNAL», verschenen in Science et Avenir, augustus 1971, nr. 294 van J. Morisset.

***INFRA-GELUIDEN** (geluiden met een frekwentie van minder dan 30 perioden per seconde), niet waarneembaar voor het menselijke oor, hebben eveneens schadelijke invloeden op het organisme! Ze komen overdadig voor in industrie-steden, waar ze veroorzaakt worden door allerlei machines en motoren, die met langzame snelheden draaien! Zelfs bij lage toerentallen dringen de geluiden door in de huizen en veroorzaken een onaangenaam gevoel, duizeligheden of gevoelens van moeheid, waar de slachtoffers de oorzaak niet van vermoeden.*

Een strijd, die ons allemaal aangaat

Het geluid is niet nieuw... Ten tijde van het Romeinse Keizerrijk, klaagden de bewoners van de Eeuwige Stad al over het lawaai dat er heerste. Overdag weerklonk er geroep en geschreeuw in de straten en de karren ratelden er met oorverdovend lawaai doorheen. 's Nachts werd de rust van de Romeinen verstoord door lastdieren en grote konvooien karren. In 1971 hoeft het Oude Rome de steden van tegenwoordig niet te benijden. Parijs, New York,

PAW BANG RROOM PATCH BOM AAH YEEEHEEEI BANG BLOK BANG TRIIIIIIIIIT WOUWOUWOU ZZZ

Brussel, Amsterdam, allemaal worden ze beheerst door één ding: lawaai. Hoe moeten we strijden tegen deze ramp, die ons allen beheerst? De Franse schrijver Marcel Proust huurde, als hij in een hotel zijn intrek nam, altijd 5 kamers om geen buren te hebben. Deze haast legendarisch geworden schrijver, die de « Verloren Tijd » zocht in een kamer, behangen met kurk, had een van de gouden regels in de strijd tegen het lawaai begrepen: geen lawaai maken, geen lawaai doorgeven en geen lawaai horen!
Dat is een zaak van stedebouwkundigen, ingenieurs en architecten, zul je zeggen. En dan heb je volkomen gelijk! Zij houden zich er druk mee bezig. De motoren, de portieren en de bagageruimtes van auto's worden voorzien van geluiddempende materialen. De drilboor is op dezelfde wijze behandeld. De Boeing 747 Super-Jet maakt, door de geluidsisolatie van de motoren, minder lawaai dat zijn soortgenoten. Op de wegen van Connecticut wordt gepatrouilleerd met « geluidsmeters » om lawaaimakers op te sporen. In West-Duitsland wordt getracht om de geluidshinder, veroorzaakt door de industrie, in te dammen door een systeem van belastingen en kredieten. In Nederland wordt veel gedaan om de woonkernen voor geluidshinder te vrijwaren.
In Montreal maakt de ondergrondse minder lawaai door het gebruik van rubberwielen. Er worden geluiddempende hangars gebouwd voor het proefdraaien van vliegtuig-motoren. In Frankrijk is het verboden supersonische vluchten uit te voeren op minder dan 30 km van de kusten, hetzelfde geldt voor de maanden november tot en met maart boven de bergen; en van 15 juni tot 15 september boven de stranden en over het algemeen van 22 uur tot 7 uur in de ochtend!
Voor de woningen zijn allerlei geluiddempende middelen bedacht: dubbele ramen, een zwevend plafond en een zwevende vloer. De stedebouwkundigen trachten de straten en de groenstroken (potentiële lawaaibestrijders) te verbreden, de stenen door asfalt te vervangen, enz.
Te Florence, Parijs en Freiburg zijn bepaalde straten op sommige dagen verboden voor verkeer.
De strijd tegen de geluidshinder is echter niet alleen een zaak van de overheid. We hebben er allemaal mee te maken, want het is tevens een kwestie van een goede opvoeding, beleefdheid en wederzijds respect. Hoe vaak komt het niet voor, dat we lawaai maken uit wraak, uitsluitend om de ander « te pesten »? Toch is het eigenlijk zo eenvoudig om die transistor wat zachter te zetten, iemand anders rustig te laten studeren, niet met brullende motoren weg te rijden of die deur zachtjes dicht te doen...
We hebben de stilte harder dan ooit tevoren nodig, zelfs al is die dan angstaanjagend. We hebben onze rust zo vreselijk hard nodig. ■

Geluidsversterkers, opgevoerde gitaren, kunstmatige echo's, het gaat niet meer om de kwaliteit van het geluid, maar om de kracht ervan!

EEN PEPERKORRELTJE UIT DE TIBETTON

Claude FRANÇOIS

Het luidruchtigste schouwspel, wat de decibels betreft, is de laatste tijd voorgeschoteld door Johnny Hallyday, waarbij men gezien heeft hoe sommige toeschouwers hun toevlucht moesten nemen tot propjes watten in hun oren om de geluiden te filteren, wat, aangezien ze betaald hadden om te kunnen luisteren, de grenzen van het gezonde verstand lijkt te raken...
Maar de Tibetton heeft Johnny al eens begroet en daarom hebben we ons knipoog-portret vandaag gewijd aan Claude François. Niet dat die zo'n stentor-stem heeft, nee! Hij is vooral bekend door het feit dat hij altijd een van de eerste is om nieuwe geluidstechnieken en apparaten toe te passen en te gebruiken in zijn shows! Enige jaren geleden stapte Claude François de showbusiness binnen met « Belle, Belle, Belle », een orkaan van overweldigend lawaai, maar als we deze opname nogmaals beluisteren blijkt het opeens een heel bescheiden liedje te zijn, vergeleken met de oorverdovende nummers, die hij tegenwoordig ten gehore brengt.
Als we daar nog de luidruchtige persartikelen rond Claude François bijvoegen, lijkt ons zijn aandeel in de Tibetton van deze week dubbel en dwars gerechtvaardigd...

2000 magazine

TIBETTON

Claude FRANÇOIS

DE KOENE RIDDER

HET MEISJE MET DE PAARSE OGEN

door F. CRAENHALS

DE VOLGENDE DAG GAAT DE KOENE RIDDER OP WEG...

HIJ VOLGT EEN SMAL PAD DOOR HET WOUD...

IK VRAAG ME AF OF IK NIET BETER TERUG KAN GAAN...

DEZE OUDE RIVIER-BEDDING WORDT STEEDS SMALLER ...

MET MIJN ZWAARD ZAL IK ME EEN WEG BANEN...

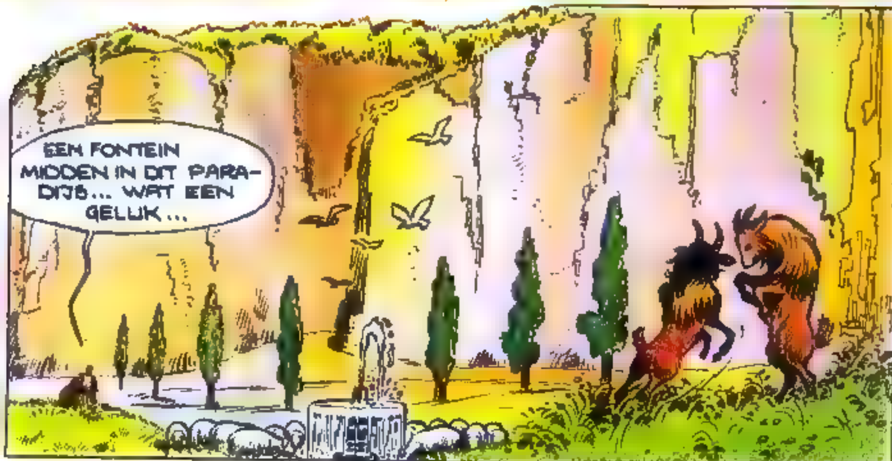
VERDRAAID, IK HEB METAAL GERAAKT...

TLING

EEN METALEN HEK-WERK ?

DAT WEKT MIJN NIEUWSGIERIGHEID OP.

OH!

EEN FONTEIN MIDDEN IN DIT PARADIJS... WAT EEN GELUK...

DAT WATER IS HEERLIJK VERFRISSEND...

DE EIGENAAR VAN DEZE TUIN MOET WEL ERG GELUKKIG ZIJN...

HIHI
HIHIH
AHIH
HIHIHIH

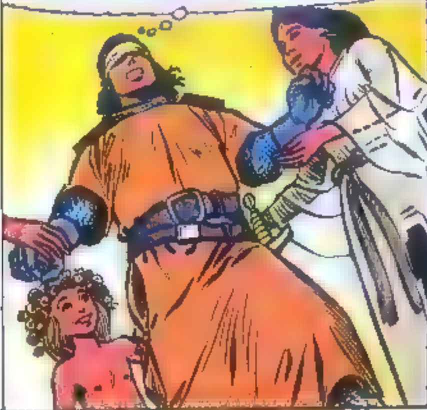

OOOH! EEN RIDDER! HOE IS HIJ IN DE ZANGHOF GEKOMEN?
HIJ MOET EEN GOED HART HEBBEN.
HIJ IS ERG KNAP. WE MOETEN HEM NAAR DE FEEËNKONINGIN BRENGEN!

HUM... EEN SMALLE RIVIERBEDDING... EEN METALEN HEKWERK... EEN DROOM... EN DIT IS OOK EEN DROOM MET ELFJES EN DWERGEN...

EN EEN FEEËNKONINGIN...
EN TOCH...
...KAN HET GEEN DROOM ZIJN... DAT BESTAAT NIET!

WIJ MOETEN U BLINDDOEKEN, SCHONE RIDDER, WANT WE GAAN LANGS DE GROT VAN DE DRAAK. U ZOU BANG VAN HEM KUNNEN WORDEN.
DIT MOET EEN DROOM ZIJN... DIE DAMETJES BEWIJZEN HET!

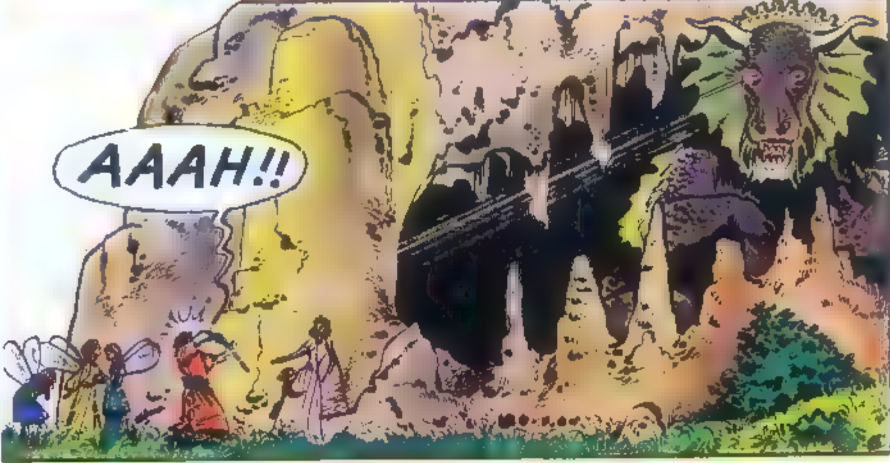

EEN AARDIG SPELLETJE ... IK ZAL MET ZE MEEGAAN...

OPEENS LIJKT HET OF DUIZEND TROMPETTEN DE STILTE VERSCHEUREN...
AARRAAH

OH NEE! DAT NIET!

LIEVE HELP!
ONGE-LUKKIGE! JE ZULT VERBLIND WORDEN!

AAAH!!

IK BEN BLIND... GA ACHTER ME STAAN... IK...
NEE, DOMME WAAG-HALS. LAAT MIJ MAAR BEGAAN...

SANATASOIKIPUR!

GILBERT ZIET DAN HOE HET MONSTER TERUGKEERT IN DE GROT...

DE TOVERFORMULE IS VOLDOEN-DE OM HET MONSTER WEG TE JAGEN... MAAR HET MOET OVER-TUIGEND GEDAAN WORDEN...

ALS WE VENDRIANA, DE TOVER-HEKS, MAAR NIET TEGENKOMEN...

NEE, EEN TOVERHEKS! HAHAHAHA!
LACH NIET!

HIHIHIHIHIHI! TE LAAT OM TE ONTSNAPPEN!
HIIIIII!!

DEZE DRANK ZAL JE EEN PAD VERANDEREN! HI HI HI!
HELP! FEEËNKONINGIN!

GERED! DE BLAUWE VOGEL VAN DE FEEËNKONINGIN!
RAAAAH

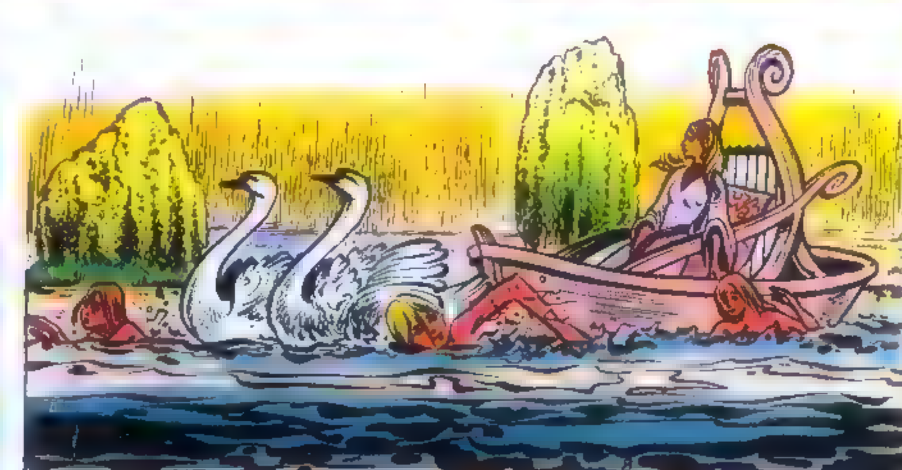

DE BLAUWE VOGEL! RAAAA...
GA WEG, LELIJKE TOVERHEKS! GA WEG!

ALS DE BLAUWE VOGEL HIER IS, KAN DE FEEËNKONINGIN NIET VER MEER ZIJN.
ZE IS ZEKER BIJ HET MEER VAN DE WATERNIMFEN.
JA, WE GAAN ERHEEN.

WAT IS DIT? EEN SPROOKJE OF EEN KLUCHT?

ZEG, IK HOUD WEL VAN LACHEN! LAAT ME OOK EENS MEELACHEN!
ZWIJG! U BENT MAAR EEN MENS. EEN STERVELING. U BEGRIJPT DIT NIET!
DAAR IS ZE!

DAAR IS WAT?
ONZE FEEËNKONINGIN! ZANGELINDE!

GILBERT BLIJFT MET STOMME BEWONDERING KIJKEN NAAR DE MOOIE ZANGELINDE, DE FEEËNKONINGIN...

WEES WELKOM, LIEVE REIZIGER.

U ZULT WEL HONGER EN DORST HEBBEN... EEN OGENBLIK... REUZEDWERG ZAL U KOMEN BEDIENEN...

DAAR IS HIJ.

EET EN DRINK EN RUST TOT VANAVOND BIJ ONS UIT...

HI HI HI

GILBERT IS ALS BETOVERD DOOR DE GLANS VAN DE SPROOKJESACHTIG MOOIE OGEN VAN DE KONINGIN...

TOT VANAVOND ?

IN HAAR OGEN STAAT EEN VERRE DROOM TE LEZEN...

SCHONE DAME, U BIEDT ME ZOVEEL SCHOONHEID EN GELUK EN NU WILT U MIJ AL WEGSTUREN ?

JA. HET BEEST WIL NIET DAT EEN REIZIGER LANGER DAN ÉÉN DAG IN DE ZANGHOF BLIJFT.

HET BEEST ?

OOK DAT NOG.

JA, HET BEEST ! HET BEEST HEEFT DE ZANGHOF IN ZIJN MACHT ! HET BEEST WAS MIJN MAN, MAAR MORE, DE BOZE TOVENAAR HEEFT HEM BETOVERD !

HOU OP! HOU OP OVER DIE BLAUWE VOGELS EN DAT TOVERGEDOE !

TOVERDRANKJES, TOVENAARS, DIE BRAVE ECHTGENOTES IN AFSCHUWELIJKE...

... MONSTERS VERANDEREN! HOU TOCH OP !

GOED, REUZEDWERG, BRENG ME TERUG NAAR MIJN LAND!

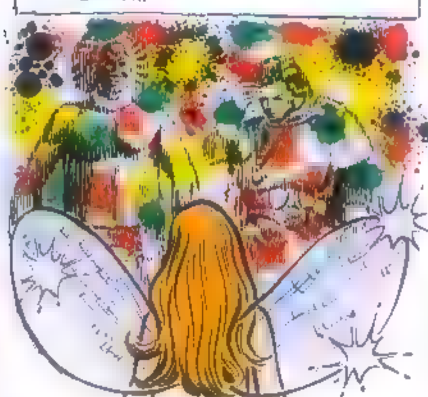
DE ZIELEPOOT!

Hi Hi Hi!

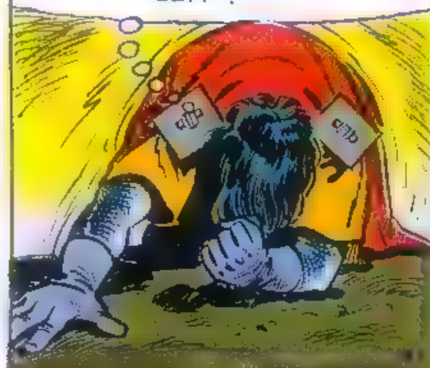

JA JA! HI HI!

TERUG-BRENGEN! HI HI! HI HI!

HA-HAHA

OPEENS WORDT ALLES MISTIG VOOR DE OGEN VAN DE KOENE RIDDER...

DAARNA WORDT HIJ GEWEKT DOOR EEN VLEUG KOELE WIND...
OOOH... HÈÈÈ... DAT WAS ZEKER EEN DROOM!

NATUURLIJK... MAAR WAAROM VOEL IK ME DAN ALSOF IK VERDOOFD GEWEEST BEN?

EN MIJN PAARD... HIER? HOE KOMT HET HIER? IK MOET GEDROOMD HEBBEN...

IK BEN ALS EEN KIND IN DE VAL GELOKT!

EN ALS IK IETS NIET UIT KAN STAAN, DAN IS HET DAT WEL!

AH! DE ROTSWAND... IK MOET TERUG OM DAT...

...FABELACHTIGE BEEST TE ONTMASKEREN!

OOOAAARRR

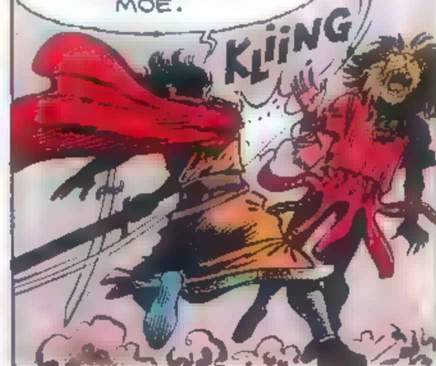

BLAMMMM

GILBERT VERLIEST ZIJN TEGENWOORDIGHEID VAN GEEST NIET EN SLAAT
TLING

HET BEEST BEGINT TEKENEN VAN MOEHEID TE VERTONEN...
GA WEG!
13

LAAT ONS IN VREDE LEVEN! WIJ WILLEN NIET DAT ONS VRESELIJKE GEHEIM BEKEND WORDT.

WAT BETEKENT DIT?
HOU OP MET VECHTEN. JE BENT MOE.
KLIING

EN DOE DAT MASKER AF!
NEE!

OH! LIEVE HELP!
HAHAHA!

JA, RIDDER! DAT AFSCHUWELIJKE MASKER VERBERGT EEN GEZICHT DAT NOG AFSCHUWELIJKER IS!
14

VERGEEF ME DIT GEBAAR, BEEST... NOU JA...

JEHAN... JEHAN DUNKRAD... HEER VAN ETLING. ZEVEN JAAR GELEDEN BEN IK VOOR EEN PELGRIMSTOCHT NAAR JERUZALEM VERTROKKEN...

ONS SCHIP WERD AANGEVALLEN DOOR ZEEROVERS EN VLOOG IN BRAND... MIJN GEZICHT VERBRANDDE OP AFSCHUWELIJKE WIJZE...

IK ZOU GESTORVEN ZIJN ALS EEN ARABISCHE GELEERDE ME NIET VERZORGD HAD...

MIJN JONGE VROUW HOORDE VAN MIJN VERDWIJNING EN DACHT DAT IK DOOD WAS. ZE WERD GEK...

... VAN VERDRIET... HET WAS ZELFS ZO ERG DAT ZE TROOST ZOCHT IN EEN WERELD VOL FEEËN EN SPROOKJES!

TOEN IK TERUGKWAM WOONDE MIJN VROUW VER VAN ONS KASTEEL IN EEN GROT. ZE VOELDE ZICH DE FEEËNKONINGIN.

HOE KON IK MIJN ARME VROUW BENADEREN MET MIJN LELIJKE GEZICHT?

IN HET GEHEIM HEB IK EEN SPROOKJESTUIN VOOR HAAR AAN LATEN LEGGEN.
IK HEB DIT MASKER OPGEZET EN... ER IS EEN WONDER GEBEURD...

ZE HERKENDE MIJ!

JEHAN! MIJN HEER EN MEESTER! MIJN HARTEKLOP HEEFT JE HERKEND AL HEEFT HET LOT JE OOK IN EEN BEEST VERANDERD!

EN OMGEVEN DOOR SPROOKJESFIGUREN SLOOT IK HAAR IN MIJN ARMEN...

MAAR HOE KUNNEN AL DEZE MENSEN HIER ZO BLIJVEN LEVEN?

ACH, DOORDAT ZE NIETS ANDERS ZIEN, BEGINNEN ZE ER ZELF IN TE GELOVEN.
WE VREZEN DE BUITENWERELD...

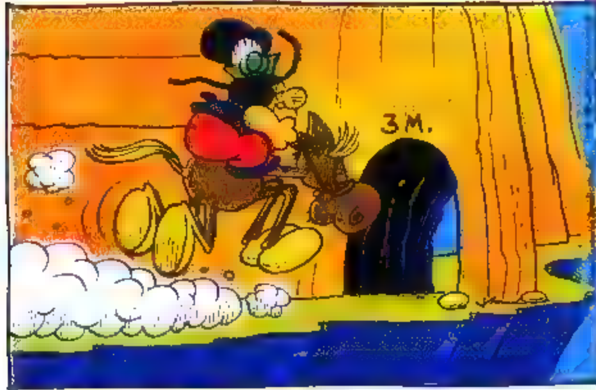
VAARWEL, DUNKRAD! VEEL GELUK EN VREDE IN JE DROOMKONINKRIJK.

EINDE

ROODOOG

GORDON BESS

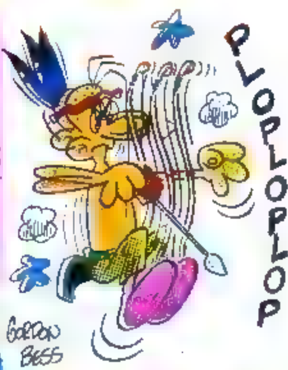

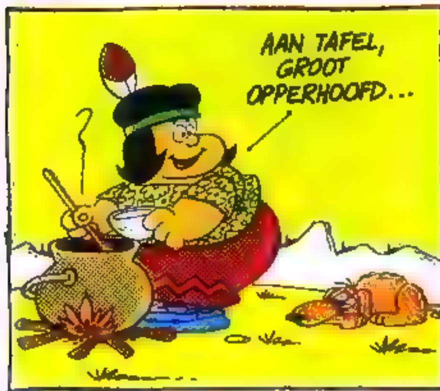

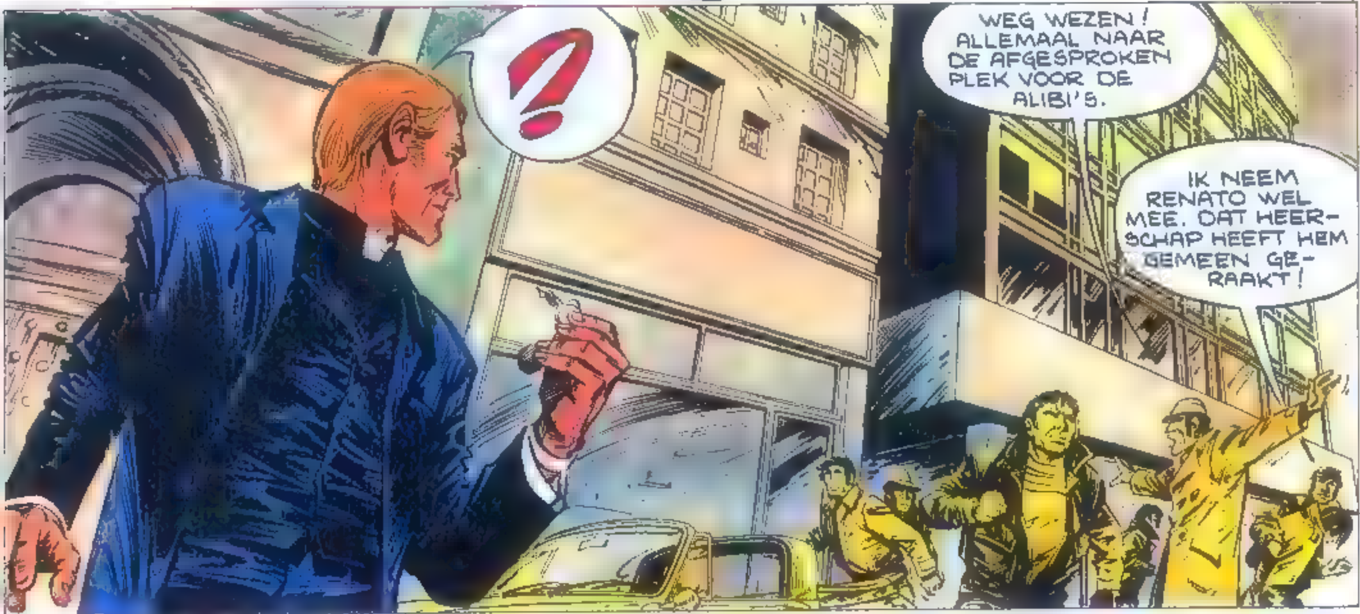

BRUNO BRAZIL

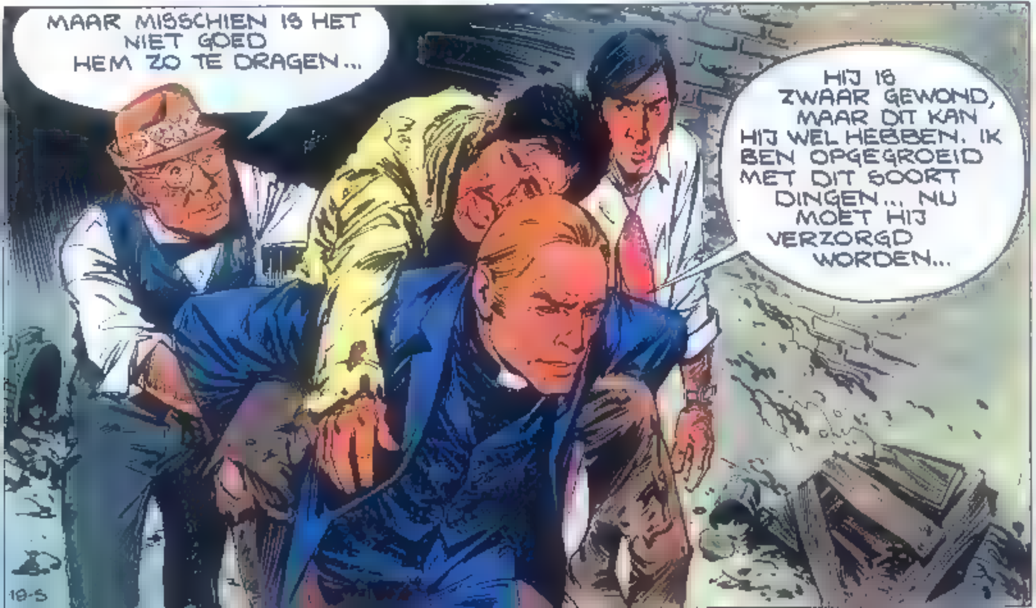
William VANCE
Louis ALBERT

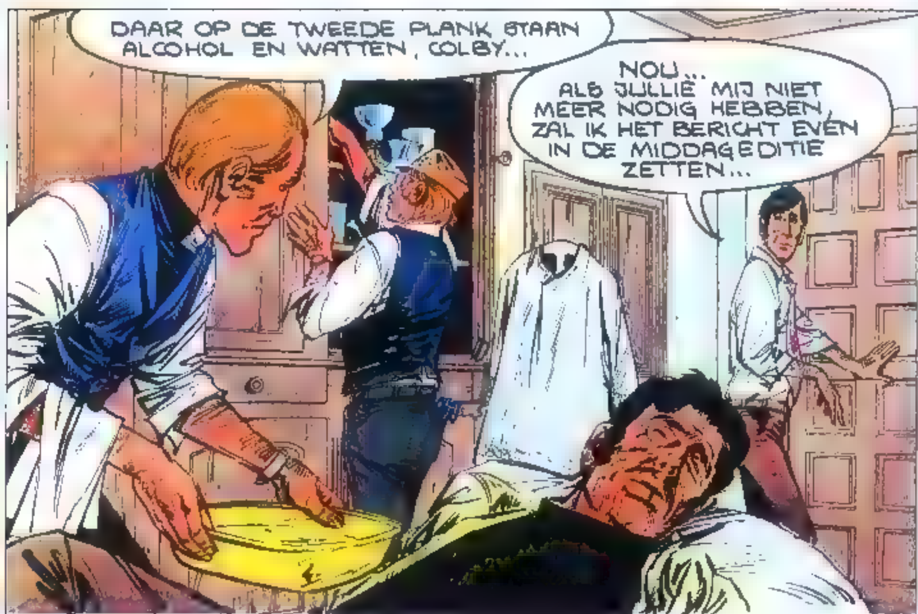

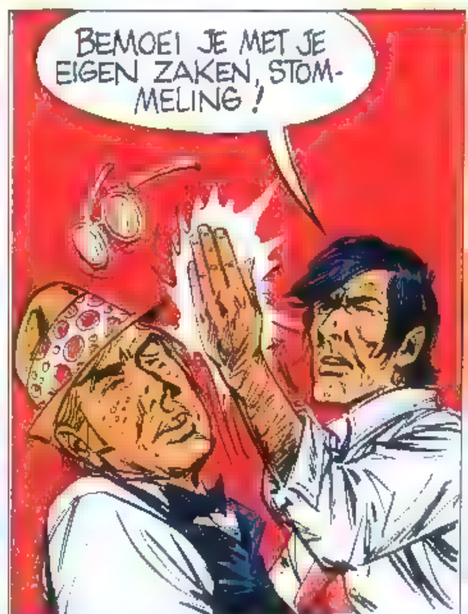

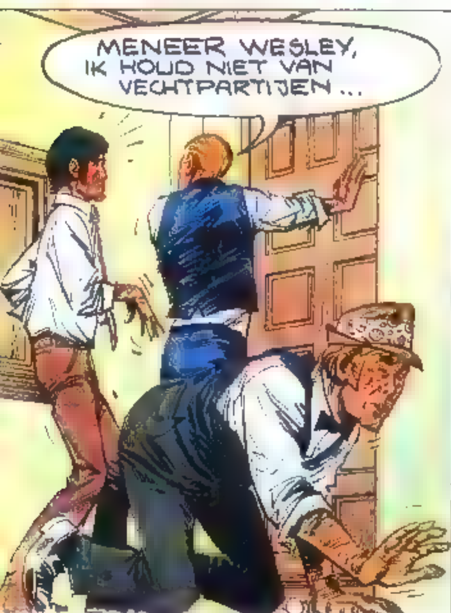

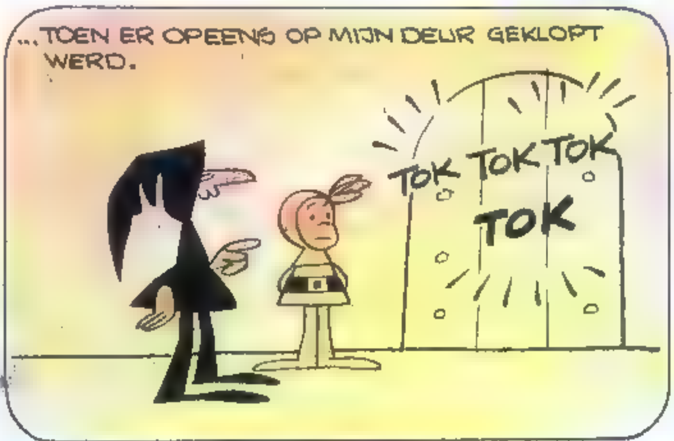
wordt vervolgd

amok

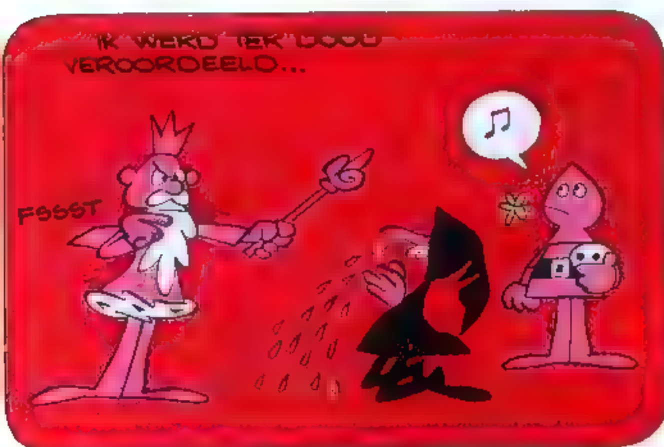
TEKST: C.MOLITERNI / TEKENINGEN: C.LE GALLO

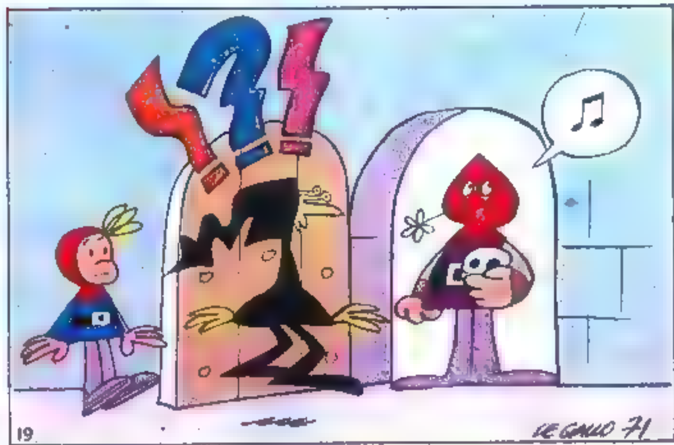

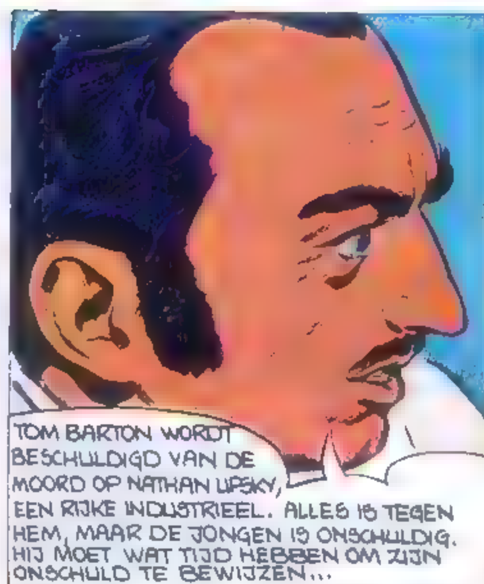

DIENTJE

P.CUVELIER
GREG

MISDAAD IN HET CIRCUS

wordt vervolgd

't is Kerstmis

MET BLAKE EN MORTIMER — EEN COMPLEET VERHAAL VAN RIFIFI — EEN OMSLAG VAN DANY EN NOG EEN VAN PLOEG — BERNARD PRINCE — EEN KERST-DOSSIER — EEN NIEUW VERHAAL VAN PAAPE — EEN DOMMEL-DOMMEL (HIJ IS DUBBEL!) — ROODOOG — TURK EN DE GROOT DIE ONS IN DE MALING WILLEN NEMEN — BRUNO BRAZIL — LACHEN MET CRAM — EEN BASIS OP DE MAAN — EEN LUIMIG AVONTUUR VAN BENJAMIN — DE TIBETTON — TON EN TIN (IN TWEEVOUD) DIENTJE.

EEN HEERLIJK NUMMER!
VOOR BELGIË: 68 BLZ. - 15 F

WE KREGEN HIERVOOR DE MEDEWERKING VAN ED. P. JACOBS, GUY MOUMINOUX, PLOEG, DANY, GREG, HERMANN, STEPHANY, DUPA, PAAPE, GORDON BESS, TURK, BOB DE GROOT, WILLIAM VANCE, LOUIS ALBERT, CRAM, MARC WASTERLAIN, HACHEL, TIBET, MITTEI, PAUL CUVELIER EN ANDERE TOVENAARS MET PEN EN PENSEEL...

ONS EXTRA-KERSTNUMMER

EXTRA-MOOI voor het mooiste feest van het jaar!
Dit prachtig eindejaars-nummer is niet alleen een « eindejaars », doch meteen al een sprong naar 1972!
Om op een prettige manier van Oud in NIEUW te komen, heb je dus KUIFJE NODIG...

ONS SPECIAAL KERST-KUIFJE
BETER DAN EEN EINDEJAARS-NUMMER...
DE EERSTE STAP NAAR EEN «SUPER-NIEUW» JAAR!
VIER MET ONS «VAN OUD-NAAR-NIEUW»!

HÉ DIRK, MOET JE HOREN: JACKY VROEM GEEFT COMMENTAAR OP DE WEDSTRIJD DIRECT NA ZIJN OVERWINNING TE ZOLDER!

JA, VRIEND, DAT IS "HOT-NEWS"! HEB IK OPGENOMEN MET MIJN PHILIPS PORTABLE. DAAR ZIT NAMELIJK EEN CASSETTE-RECORDER IN. EEN CASSETTE-RECORDER IN EEN TRANSISTOR-RADIO, WAT DACHT JE DAARVAN?

JA IK DACHT WEL DAT ER IETS NIET HELEMAAL IN ORDE WAS TOEN JIM SNACK IN DE 15e RONDE VROOAAR... WEGSPRONG EN IK HEB'M IN DE BOCHT GEPAKT... iiiOOOORR...

EN DAN DIT HIER: JAN LAUTERS DIE ZICH KWAAD MAAKT OP DE SCHEIDSRECHTER OMDAT DIE VOLGENS HEM TEN ONRECHTE VOOR CORNER HEEFT GEFLOTEN TIJDENS BRUGGE-ANDERLECHT!

NIET GEK HÉ? MET MIJN PHILIPS RR 20 VANG IK ALLES "LIFE" OP. EN DAN TE BEDENKEN, DAT IK DEZE CASSETTE OOK OP 20 ANDERE PHILIPS APPARATEN KAN GEBRUIKEN. JE STOPT DE CASSETTE ERIN, EN JE NEEMT OP OF JE SPEELT AF, MAKKELIJKER KAN HET NIET... EN MOET JE VOELEN: DA'S STEVIG MATERIAAL. IK STOP ZE IN M'N ZAK EN NEEM ZE OVERAL MEE NAARTOE!

PHILIPS

PHILIPS

ROBIN HOED

TURK
DEGROOT

